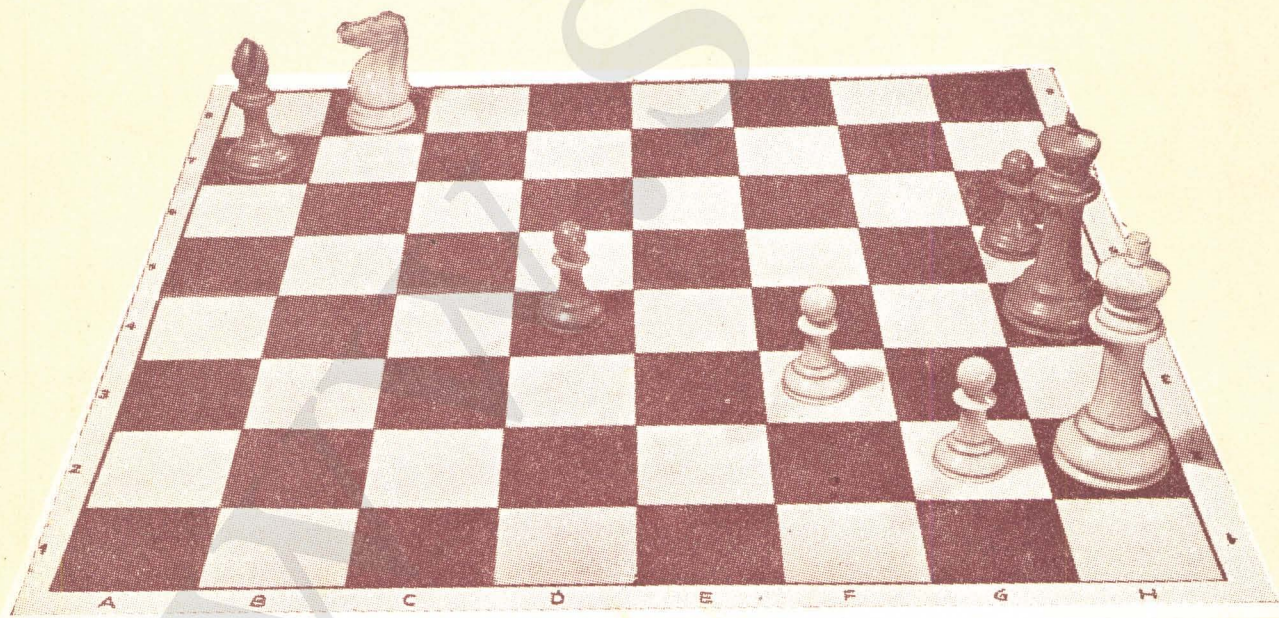

Revista
de
SAH

11

1959

CUPRINSUL

	Pag.
V. Urseanu: Pe marginea meciului R. P. Romină—R. D. Germană	161
Partide și finaluri	
Din partidele vechilor maeștri: Rubinstein—Bogoliubov	164
De la turneul candidaților	165
Din meciul R. P. Romină—R. D. Germană	167
De la alte concursuri	169
Consultații	
L. Tucă: Majoritatea de pioni pe aripa regelui	173
Șah magazin	174
Activitatea șahistă în țară	175
Studii și probleme	
Concursurile noastre internaționale	175—76
A. F. Ianovcic: Din istoria compoziției șahiste (IX)	cop. III
Combinații, partide scurte	cop. IV

DIN PARTEA COMISIEI DE STUDII ȘI PROBLEME

După cum s-a anunțat în Nr. 6 al Revistei de Șah din acest an participanții la campionatul republican de compoziție își puteau trimite lucrările până la 1.XI.1959. La cererea unora dintre ei, Comisia de probleme și studii a hotărât să prelungească acest termen până la 1.II.1960, când se vor primi ultimele înscrisuri.

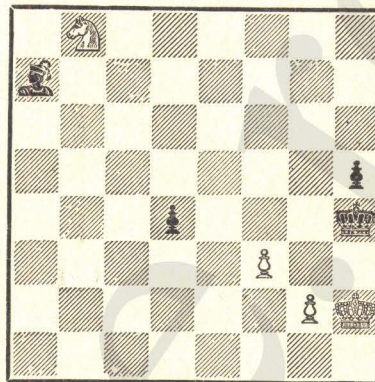
Se reamintește cu acest prilej că autorii pot să-și trimită atât lucrări publicate în anii 1957—1958, cât și lucrări inedite. Se admit maximum 5 probleme la o secție și 3 studii.

Lucrările vor fi trimise la adresa următoare: Federația Română de Șah, str. V. Conta 16, București. Plicul trebuie să aibă mențiunea: „Pentru campionatul de compoziție“.

COPERTA NOASTRĂ

A. Troițki

Tijdschrift för Skak, 1910

Remiză

Remiza în poziția de mai sus pare la prima vedere imposibilă, dar totuși albul are la dispoziție o cale foarte ascunsă prin care se salvează. Simplitatea formei și extrema dificultate a ideii de remiză înscriu această mică lucrare în rîndul capodoperelor marelui compozitor sovietic care a fost Troițki.

Iată soluția: 1.Cc6! d3 2.C:a7!! d2 3.Cb5 d1d 4.Cc3! Dd6+ (4...D oriunde 5.Ce4! și regele negru nu mai are ieșire la g5) 5.Rh1 D oriunde 6.Ce4! și dama singură nu poate câștiga împotriva regelui alb!

Din toată lumea

TURNUL INTERNAȚIONAL DE LA DRESDA

Recent a avut loc la Dresda, în R. D. Germană, un turneu internațional la care au participat 16 jucători din diferite țări. Țara noastră a fost reprezentată de maestrul Iuliu Szabo.

Pe primul loc la egalitate s-au clasat marii maeștri sovietici Efim Gheller și Mark Taimanov cu 11 puncte. Pe locurile următoare: 3—4. Ivkov și Uhlmann 10 p. 5. Pidevski 9 p. 6. Franz 8½ p. 7—8. Florian și Zinn 8 p. 9. Pietzsch 7½ p. 10—13. SZABO, Golz, Bertholdt și Karaklaici 6½ p. 14—15. Lockvenc și Fichtl 4½ p. 16. Witkowski 2.

CAMPIONATUL FRANȚEI

Desfășurat la Reims, campionatul Franței a întrunit anul acesta 12 participanți. Titlul de campion al Franței a fost obținut de Cesar Bouteville cu 8½ puncte (+7 =3). Pe locurile următoare: 2. Lemoine 8 p. 3. Rolland 7½ p. 4. Nora 6½ p. 5—6. Linais și Rometti 5½ p. 7. Dr. Bergraser 4½ p. etc.

CAMPIONATUL SPANIEI

La Santa Cruz a avut loc campionatul pe anul în curs, în absența jucătorilor fruntași Toran, Farré și Albereda. Titlul de campion a fost câștigat de Arturio Pomar cu 11 puncte, clasat înaintea lui Lopez 10 p., Llado 8 p., Mocete 7 p., Perez 5½ p. etc.

W. UHLMANN CÎȘTIGĂTORUL TURNEULUI DE LA VIENA

Recent a avut loc la Viena un concurs internațional, la care au fost invitați o serie de jucători din diferite țări printre care și marii maeștri Laszlo Szabo (R. P. Ungară) și W. Uhlmann (R. D. Germană). Continuînd succesele pe care le-a reformat în ultimul timp, W. Uhlmann a ocupat locul 1 cu 8 puncte, înaintea lui L. Szabo care a obținut 7½ puncte. Pe locurile următoare: 3. Milici (R.P.F. Iugoslavia) 6 p. 4. Duckstein (Austria) 4½ p. etc.

TURNUL ȚĂRILOR NORDICE

În tradiționalul turneu al țărilor nordice, desfășurat anul acesta la cea de-a zecea ediție, a ieșit cîștigător (la clasa maeștrilor) norvegianul Svein Johanessen cu 8 puncte înaintea lui G. Stahlberg 7½, Ingi R. Johansson (Islanda) și Aake Olsson (Suedia) 7 p.

TURNUL DE LA KRAKOVIA

În vederea pregătirii membrilor echipei poloneze care va lua parte la Olimpiada de șah de la Leipzig 1960, federația de specialitate din țara prietenă a organizat un interesant concurs la Krakovia. Au fost invitați și o serie de jucători de peste hotare, turneul întrunind în total 12 participanți.

Pe locul 1 s-a clasat marele maestru sovietic V. Korcinoi, care a terminat concursul neînving și a totalizat 8½ p. din 11 posibile, fiind urmat de: 2. Bertok 7 p. 3—5. Kostro, Böök și Kozma 6½ p. 6—7. Sliwa și Forintos 6 p. 8. Witkowski 5 p. 9—10. Brzoska și Tarnowski 4 p. 11. Orbaan 3½ p. 12. Gromek 2½ p.

Pe marginea meciului R. P. Romîna — R. D. Germană

Între 27—30 septembrie a. c. a avut loc la București întâlnirea internațională de șah dintre reprezentativele mixte ale Republicii Democratice Germane și Republicii Populare Romîne. Așteptată cu mult interes, această întâlnire prietenească a luat sfîrșit cu victoria la limită a echipei țării prietene, cu scorul final de 10½—9½.

De la început trebuie să spunem că rezultatul obținut de șahiștii germani este pe deplin meritat. Cu unele excepții, șahiștii oaspeți au jucat deosebit de combativ și au dovedit o mai bună pregătire teoretică decît a jucătorilor noștri, ceea ce le-a permis să joace cu multă siguranță și fără a intra în criză de timp.

Deși jucat în numai două tururi, meciul a prilejuit momente interesante atît din punct de vedere al creației șahiste cît și din cel al luptei sportive. Asupra acestor aspecte se cuvine să insistăm mai mult, deoarece din analiza lor vom putea trage prețioase învățăminte.

★

Un rezultat sub posibilitățile sale a obținut la masa I reprezentantul nostru maestrul Bela Soos contra marelui maestru W. Uhlmann. În prima partidă, jucînd cu negrele, el n-a reușit să găsească un plan de echilibrare a jocului în varianta celor patru pioni a indienei vechi (1.c4 Cf6 2.Cc3 g6 3.e4 d6 4.d4 Ng7 5.Ne2 0-0 6.f4 c5 7.Cf3 c:d4 8.C:d4 Cc6 9.Ne3) și a intrat în dificultăți chiar din deschidere. După 9...Ng4 (De considerat era 9...Cg4 și dacă 10.Ng1 negrul putea continua cu 10...C:d4 11.N:d4 e5 12.f:e5 C:e5 cu șanse aproximativ egale; dacă la 9...Cg4 albul răspunde cu 10.N:g4, atunci jocul se echilibrează cu 10...N:d4! Cel mai bine este 9...C:d4 10.N:d4 e5! ca în partida Tal—Petrosian, Portoroj, 1958) Uhlmann a răspuns 10.Cf3 și la 10... Tac8 11.0-0 Ne6? (Mai bine era direct 11...Nd7) 12.Cg5 Nd7 13.Rh1 h6 14.Cf3 Cg4 15. Ng1 Cf6 16.Dd2 Ca5 17.b3 b6 18. Tad1 Nc6 19.Nd3 Na8 20.Nb1 Dc7 21.f5! a trecut la atac pe flancul regelui pe care Soos nu l-a mai putut opri (Vezi partida la pag. 167).

În partida din turul al doilea, animat de dorința de a-și lua revanșa, reprezentantul nostru a jucat poate prea „activ”, fără să aprecieze just elementele strategice obiective care s-au creat după 14...Cd7!, cu care Uhlmann oferea un sacrificiu de pion departe calculat în schimbul unui atac puternic asupra regelui. Iată poziția survenită (diagrama I):

Aici Soos a jucat 15.D:d6? (Mai prudent era 15.Cc3) la care a urmat 15...b5! 16.c5 Da5 17.Rb1 (După 17.c6 se poate juca și 17...D:a2 întrucît calul negru nu poate fi luat din cauza matului în citeva mutări) 17...Tfc8 18.c6 Nf8! Ambii jucători au prevăzut această poziție; Soos a pregătit sacrificiul damei pentru trei figuri astfel: 19.c:d7 N:d6 20.d:c8D+ T:c8 21.T:d6, scontînd perspective bune de cîștig, dar Uhlmann de fapt prin aceste mutări întindea o cursă foarte subtilă care avea să-i asigure o poziție cîștigată. După 19.c:d7 a urmat 19...Tc2!! decisiv. Acum a devenit clar că albul a greșit în calculele sale; orice încercare de a salva dama și a respinge atacul de mat în același timp este imposibilă. Soos a continuat cu 20.Cc1 și la 20...Dc3 (Mai simplu era 20...T:c1+ 21.R:c1 N:d6 22.T:d6 Da3+ etc.) a jucat 21.D:e5!, frumos dar fără speranțe. Marele ma-

estru a realizat precis avantajul prin mutări simple și convingătoare: 21...Tb2+ 22.Ra1 D:e5 23.Nd4 T:a2+ 24.R:a2 Dd6 etc.

La masa a doua, contra tînărului maestru Fuchs, au jucat E. Reicher cu albul în primul tur și C. Radovici cu negrul în al doilea tur. În ambele partide reprezentanții noștri au fost probabil surprinși de liniile teoretice noi adoptate de jucătorul german, care prezintă un deosebit interes.

Contra lui E. Reicher, Fuchs a ales apărarea franceză în următoarea formă: 1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.Nd2 Ce7! și după 6.a3 N:c3 7.N:c3 el a jucat 7...b6, realizînd apoi o veche idee de schimb a nebului de cîmpuri albe, ceea ce i-a adus avantaj pe flancul damei. Eforturile lui Reicher de a para amenințările de pătrundere a figurilor negre pe coloana „c” semideschisă s-au dovedit ineficace și în cele din urmă el s-a văzut obligat să cedeze partida.

În jocul cu C. Radovici, în cunoscutul gambit al lui Blumenfeld (1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 c5 4.d5 b5!? 5.Ng5 e:d5 6.c:d5 d6 7.e4 a6 8.a4 Ne7), Fuchs a continuat cu o mutare nouă 9.N:f6! (La turneul de la Moscova, 1959, Milev a jucat împotriva lui Portisch în aceeași poziție 9.a:b5, după care negrul a obținut ușor egalitate cu 9...C:e4!) și după 9...N:f6 10.a:b5 N:b2 11.Ta2 Nf6 12.Cbd2 0-0 13.Nd3 Nb7 14.0-0 Te8 15.Db3 Te7 16.Tb1 a:b5 17.T:a8 N:a8 18.Nb5 Cd7 19.Nc6 N:c6? (Era mai bine 19...Cf8) 20.d:c6 a obținut avantaj pozițional considerabil și în cele din urmă a cîștigat partida.

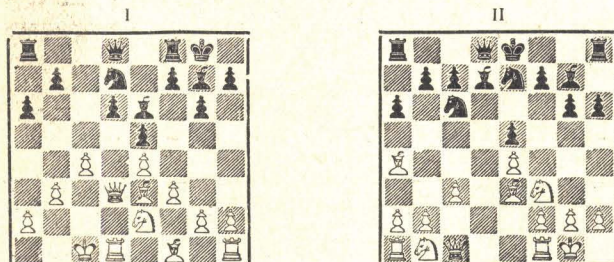
Cu multă siguranță și voință de cîștig a jucat la masa a treia maestrul D. Drimer, în prima rundă împotriva lui Franz iar în a doua împotriva lui Bertholdt, obținînd două victorii prețioase. Calitățile de luptător ale lui Drimer s-au vădit îndeosebi în partida sa cu Franz, în care, avînd negrele și comițînd o inexactitate în deschidere, a trebuit să depună multe eforturi ca să egaleze jocul și apoi, preluînd inițiativa, să treacă într-un final mai bun. În partida cu Bertholdt, jocul s-a menținut mult timp sub semnul inițiativei de partea albului (Drimer); căuțînd să simplifice jocul, la mutarea a 17-a Bertholdt oferă schimbul damelor, dar nici aceasta nu-i aduce egalitatea, deoarece piesele albe (doi nebuni și un turn) s-au dovedit mai active decît cele negre (un cal, un nebul și un turn). Publicăm la pag. 168 această interesantă partidă.

La mesele a patra și a cincea reprezentanții noștri au obținut în cele două tururi doar 2 puncte din 4 posibile, realizate de maestrul internațional dr. O. Troianescu asupra maestrului Pietzsch. Au pierdut T. Ghițescu în turul întii la Bertholdt (masa a patra) și Gh. Mititelu în turul al doilea la Zinn (masa a cincea).

În prima partidă, la masa a cincea, dr. O. Troianescu a jucat o siciliană închisă pe care a susținut-o în stilul său pozițional caracteristic, realizînd consecvent, simplu și prin mijloace tactice fine un plan strategic unitar, bazat pe elementele obiective ale poziției: presiunea susținută pe coloana „d” semideschisă asupra pionului slab „d3” și crearea de amenințări directe asupra poziției nesigure a regelui alb (Vezi partida la pag. 167).

Jucînd din nou cu negrele, la masa a patra, datorită mutațiilor făcute în echipa noastră, dr. O. Troia-

nescu a obținut o perfectă egalitate într-o variantă veche a apărării spaniole reactualizată de marele maestru D. Bronstein. După 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.c3 Nd7 6.d4 g6 7.d:e5 d:e5 8.0—0 Ng7 9.Ng5 Cge7 10.Dc1 (Mutarea lui Evans, jucată contra lui Bronstein în 1955. S-au mai încercat aici 10.Dd3, 10.De2 și chiar 10.Dd2; cea mai elastică este, probabil, 10.Cbd2) 10...h6 11.Ne3 s-a ajuns la poziția din diagrama II.

Această poziție prezintă un deosebit interes teoretic. Pentru moment negrul este împiedicat de a face rocada, însă acest lucru nu are importanță hotărâtoare, dată fiind siguranța în centru unde albul nu poate întreprinde nimic periculos. Pe de altă parte, albul are greutate în dezvoltarea flancului damei, în cazul când vrea să mențină presiunea asupra cîmpului „h6”.

Jucătorul nostru a continuat aici cu 11...b6 (Remarcăm că D. Bronstein în partida citată mai sus a jucat 11...Ca5 și după 12.Td1 b5 13.Nc2 a continuat cu 13...Cc8! și apoi 14...Cd6, obținînd numai egalitate) și după 12.Td1 Dc8 13.Cd2?! (Permite negrului să facă rocada) 13...0—0 14.Cf1 a jucat 14...Rh7, căutînd să complice jocul pentru a obține cu orice preț cîștigul, dat fiind scorul favorabil pentru oaspeți, după primul tur. Credem că în loc de 14...Rh7 se putea continua și cu 14...Ng4!. Dacă acum 15.N:h6, negrul obține o inițiativă periculoasă pe coloana „h” cu 15...N:f3 16.N:g7 R:g7 (Nu 16...N:d1 din cauza 17.Dh6! și cîștigă albul) 17.g:f3 Dh3 18.De3 Tf8 etc. Dr. O. Troianescu a preferat un joc mai complicat, în care și-a depășit adversarul și a reușit pînă la urmă să cîștige partida, aducînd echipei noastre o prețioasă victorie.

Una din cele mai interesante partide din punct de vedere teoretic și artistic din acest meci a fost fără îndoială cea jucată între Th. Ghițescu și D. Bertholdt.

Surprins de o inovație teoretică în deschidere, Ghițescu a fost nevoit să apere o poziție mai slabă din punct de vedere strategic și în cele din urmă a pierdut. Facem această remarcă, fără a subestima jocul adversarului său (Vezi partida la pag. 168).

Același lucru se poate spune și cu privire la partida Gh. Mititelu — L. Zinn, jucată în turul al doilea, la masa a cincea, în care reprezentantul nostru — demoralizat de înfrîngerea din primul tur — nu a găsit suficiente resurse pentru a combate cu eficacitate o mutare nouă experimentată de adversarul său, probabil, și în alte partide.

Interesante au fost și cele două partide jucate de maestrul I. Szabo contra cunoscutului maestru N. Golz, ambele cu negru (prima la masa a șaptea, a doua la masa a șasea).

În prima partidă, după 1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 c5 5.Cf3 0—0 6.Nd3 d5 7.0—0 Cc6 8.a3 N:c3 9.b:c3 d:c4 10.N:c4 Dc7 11.Nd3 e5 12.Dc2, s-a ajuns la o cunoscută poziție teoretică din apărarea Nimzovici, în care Szabo a continuat, probabil cel mai bine, cu 12...Ng4.

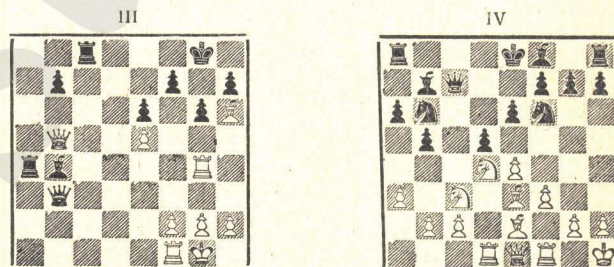
A urmat 13.C:e5 (La egalitate duce și 13.Cg5 h6 14.C:e4 C:e4 15.N:e4 e:d4 16.c:d4 c:d4 17.e:d4 Dd6, cum s-a jucat, de pildă, în partidele Ilivițki-Taimanov și Flohr-Taimanov, din cel de-al XXI-lea campionat al U.R.S.S.) 13...C:e5 14.d:e5 D:e5 15.f3 Ne6! (Practica a experimentat și această continuare!) 16.f4?! (Așa a jucat și Taimanov într-o partidă contra lui Darga, care a retras dama la d6 și a intrat în dezavantaj. I. Szabo a jucat aici 16...Dh5! (Mult mai bine) și apoi după 17.e4 c4! (Tocmai

în această posibilitate tactică rezidă avantajul păstrării damei negre pe orizontala a 5-a) a obținut o poziție bună. Din păcate, în mod inexplicabil, reprezentantul nostru n-a găsit în continuare cele mai bune mutări și, respingînd propunerile repetate de remiză ale adversarului, a intrat, la întrerupere, într-un final mai slab, pierzînd în cele din urmă partida.

În turul al doilea, Szabo și-a mobilizat întreaga sa energie și, jucînd împotriva aceluiași adversar, și-a luat o frumoasă revanșă, tot cu negrele, într-o altă variantă a apărării Nimzovici (1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Ng5 h6 5.Nh4 c5 6.d5 d6 7.e3 0—0 8.Nd3 b5! 9.Cge2 e:d5 10.c:d5 a6 11.0—0 Cbd7 12.a4) în care albul a jucat foarte agresiv și a sacrificat o piesă. Jucătorul nostru a acceptat sacrificiul și după o apărare foarte exactă a trecut la contraatac, cîștigînd la mutarea 32.

La ultimele mese au jucat M. Pavlov și Al. Günsberger, primul cu albele împotriva maestrului Liebert, al doilea cu negrele împotriva lui Zirngibl.

În prima sa partidă, Pavlov a trebuit să caute la tablă cele mai bune continuări într-o variantă mai puțin obișnuită a apărării Alehin. După 1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4.Cf3 Ng4 5.Ne2 c6 6.0—0 N:f3! 7.N:f3 d:e5 8.d:e5 e6, Pavlov a continuat cu 9.De2 și 10.b3, o variantă a cărei valabilitate pentru alb este îndoielnică, fapt demonstrat de desfășurarea ulterioară a partidei, în care s-a vădit avantajul pozițional dobîndit de negru pe flancul damei. Este de presupus că Pavlov a vrut să evite schema lui Kopîlov din partida sa cu Zurahov (Vezi Sahmatî v SSSR, Nr. 4/1955), în care s-a jucat 9.c4 și după 9...Ce7! 10.D:d8+ R:d8 11.Nf4 Cd7 12.Te1 Rc7 13. Cc3 Cg6 14. Ng3 Cb4 15.Ta1 Ta8 negrul a obținut perspective mai bune. De remarcat faptul că la un moment dat, folosind posibilitățile ascunse ale poziției și jocul inexact al adversarului său, Pavlov a ajuns în următoarea poziție avantajoasă (Vezi diagrama III)

Aici, în loc de 27.Nd2?, cum s-a jucat în partidă, albul avea la dispoziție continuarea puternică 27.D:b7! după care cîștiga astfel: 27...Dc3 (Singura, căci se amenință 28.Tf4 și mat la f7 sau pe linia a-8) 28.Tf4 Tc7 (28...Dc7 29.T:b4 etc.) 29.Db5! și cîștigă. În partidă s-a continuat după 27.Nd2 cu 27...N:d2! 28.D:b3 T:g4 și pînă la urmă a fost consemnat un rezultat de egalitate. Păcat!

În partida a doua, o apărare Ufimțev, Pavlov, tot cu albul, a obținut o poziție mai bună, însă după cîteva inexactități a intrat într-un final în care nu mai avea șanse reale de cîștig.

Acum cîteva cuvinte despre partida Zirngibl-Günsberger. Deschiderea a fost o variantă din partida engleză, în care s-a cristalizat mai apoi o schemă a indienei damei, cunoscută încă din celebra partidă Smllov-Reshevsky de la turneul candidaților, Zürich, 1953. După 1.c4 Cf6 2.Cc3 e6 3.Cf3 Nb4 4.g3 b6 5.Ng2 Nb7 6.0—0 7.Db3, Günsberger a continuat cu 7...De7 (În loc de 7...N:c3 8.D:c3 d6 9.b3 De7 10.Nb2 c5 11.d4 Cbd7 12.Tad1 Ne4 13.De3! cum s-a jucat în partida citată) 8.a3 N:c3 9.D:c3 c5 10.d3 d5, egalînd ușor. A urmat o luptă interesantă, în care reprezentantul nostru nu a folosit la momentul oportun un mic avantaj obținut pe flancul damei. La întrerupere partida nu mai putea fi cîștigată, ea terminîndu-se remiză.

Astfel, meciul la mesele băieților s-a terminat cu victoria oaspeților: în primul tur ei au cîștigat cu 5½—2½, iar în turul al doilea ei au obținut scor egal: 4—4.

La mesele fetelor am obținut, în schimb, o victorie concludentă, cu rezultatul de 3—1.

În prima rundă, cunoscuta maestră internațională Edith Keller-Herman a câștigat la tînăra maestră Polihroniade, care a avut de luptat cu mari dificultăți chiar din deschidere într-o variantă aleasă în neconcordanță cu stilul ei de joc. Pierzînd un pion și avînd o poziție compromisă, ea a luptat cu dîrzenie, dar pînă la urmă a trebuit să se recunoască învinsă.

Încă o dată a confirmat calitățile sale deosebite tînăra speranță a șahului nostru feminin, maestra sportului Alexandra Nicolau. În primul tur, la masa a zecea, ea a învins într-o frumoasă partidă pe Ursula Altrichter, oferînd la mutarea a 29-a un interesant sacrificiu de cal care nu putea fi refuzat și care i-a adus un atac puternic la rege. În turul al doilea, la masa a noua, ea a obținut a doua victorie, de data aceasta împotriva lui Keller-Herman. Iată cum s-a desfășurat această interesantă partidă, care caracterizează foarte clar jocul profund și combinativ al reprezentantei noastre: 1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne2 a6 7.0—0 Dc7 8.Ne3 b5 9.a3 Nb7 10.f3 Cbd7 11.De1 Cb6 12.Tad1 d5 13.Rh1 (Vezi diagrama IV).

În această poziție Keller-Herman a continuat surprinzător 13...e5!?, scontînd cîștigul unei piese după 14. Cb3? d4 etc. Apreciînd just poziția, Nicolau a ținut seama de slaba dezvoltare a negrului și nesiguranța regelui acestuia în centru și a oferit un interesant sacrificiu de piesă prin 14.Cd:b5! a:b5! 15.C:b5 (Mergea și 15.N:b6 d:b6 16.N:b5+ Cd7 — 16...Nc6 17.N:c6 D:c6 18.e:d5 — 17.e:d5 Nd6 18.f4 și albul are un puternic atac în schimbul calului sacrificat) 15...Dc6 16.N:b6 (Acum era foarte tare 16.Dg3! Cbd7 17.e:d5 și negrul nu poate juca 17...C:d5, din cauza 18.T:d5! D:d5 19. Cc7+) și după un joc complicat jucătoarea noastră a obținut o meritată victorie, deși succesiunea mutărilor combinației nu a fost efectuată cu cea mai mare exactitate.

Foarte bine a jucat în ultima rundă și maestra sportului Margareta Teodorescu, care a învins cu multă siguranță pe Ursula Altrichter într-o partidă pe care o publicăm la pag. 169).

Observațiile cu caracter analitic făcute mai sus pe marginea partidelor jucate au scos în evidență faptul incontestabil că șahiștii noștri frunțași au rămas în urmă în ceea ce privește pregătirea teoretică.

Se impune, deci, ca în viitorul cel mai apropiat componenții lotului nostru național, cu sprijinul eficient al antrenorilor, să-și lărgescă pregătirea teoretică, să folosească în mod creator bogatul material pe care-l oferă teoria și practica șahului sovietic, să-și ridice astfel la o treaptă mai înaltă nivelul pregătirii lor tehnice.

Trebuie remarcat că la unii jucători s-a manifestat o vădită nesiguranță și timiditate în joc, care în general nu le sînt proprii. Ne referim, de pildă, la jocul prestat de maestrul E. Reicher și C. Radovici. Acest fapt nu se poate explica decît prin lipsa unei pregătiri moral-volitive adecvate și lipsa de antrenament, care de altfel s-au făcut resimțite în acest meci la o parte din jucătorii noștri.

În ce privește rezultatul obținut la mesele fetelor el ne bucură, deoarece confirmă din nou valoarea mereu crescîndă a șahului nostru feminin. Totuși, componentele lotului nostru feminin mai au încă unele lipsuri în privința pregătirii teoretice și a antrenamentului.

În concluzie, credem că rezultatul general al meciului nu poate constitui un semn de îngrijorare, dacă luăm în considerare și victoria obținută de aceeași echipă a șahiștilor germani în fața echipei bulgare, cu scorul de 11—9. Acest fapt denotă valoarea ridicată a echipei șahiștilor din Republica Democrată Germană, care au realizat în ultimii ani rezultate dintre cele mai frumoase în întîlnirile internaționale susținute.

V. URSEANU

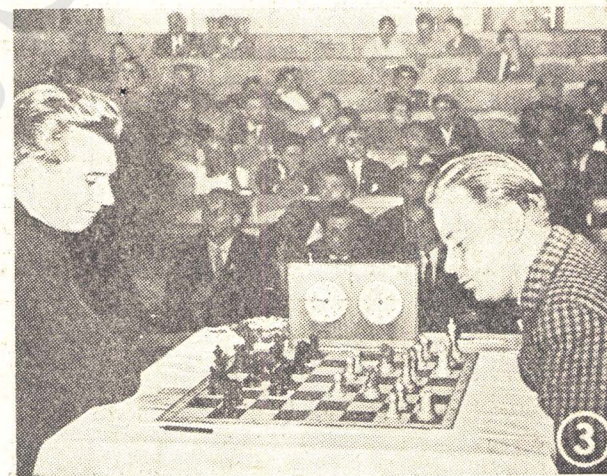

Foto: B. Ciobanu

1. La prima masă a fetelor s-au întîlnit în primul tur al meciului Edith Keller-Herman (cu albul) și Elisabeta Polihroniade (cu negrul). Fotoreporterul nostru le-a surprins chiar în faza de deschidere a partidei.

2. Întîlnirea Pietzsch-Troianescu a dat prilej în ambele partide la o dispută foarte dîră, în care și-au spus cuvîntul pînă la urmă cunoștințele și experiența reprezentantului nostru.

3. Privirile spectatorilor s-au îndreptat cu cel mai mare interes spre partidele dintre Soos (stînga) și Uhlmann (dreapta). Așteptările n-au fost înșelate, deoarece jucătorul german a prestat un joc precis și clar, justificînd cu prisosință titlul de mare maestru ce i-a fost conferit de F.I.D.E.

Partide și finaluri

DIN PARTIDELE VECHILOR MAESTRI

AKIBA RUBINSTEIN

Akiba Rubinstein este singurul dintre marii maeștri ai perioadei dinaintea și după primul război mondial care se mai află în viață. Alături de Alenin, Capablanca, Nimzovici, Vidmar, Maroczy, Spielmann și alții Rubinstein este una din cele mai reprezentative figuri șahiste ale acestei perioade, atât de importante în istoria șahului. Deși nu a scris niciodată vreun manual de șah și deși nu există decât prea puține comentarii de partide și studii teoretice publicate de el, Rubinstein a adus o contribuție considerabilă la îmbogățirea teoriei deschiderilor. Mai presus de toate însă Rubinstein este considerat ca unul din cei mai străluciți artiști ai finalurilor din toate timpurile. Stilul său este clar, de o precizie aproape matematică; el își construiește pozițiile pe baza celor mai stricte reguli ale logicii. Construcția armonioasă prin care se caracterizează partidele sale nu înseamnă însă nicicum că Rubinstein era partizanul exclusiv al jocului pozițional. Numeroase din partidele sale se caracterizează prin combinații strălucite. Este celebră partida câștigată de el la Rotlewi la turneul de la Lodz din 1907 și pe care nici un Morphy sau Andersen nu ar fi jucat-o mai bine.

Viața lui Rubinstein, plină de succese șahiste, a fost și o viață plină de tragedii personale. Născut în 1882 într-un orașel din Polonia, fiind unul din cei 12 copii ai unei familii sărace, Rubinstein și-a petrecut copilăria într-o cruntă mizerie. Căpătînd de timpuriu pasiunea șahului, Rubinstein devine pentru prima oară cunoscut în 1901 când reușește să termine la egalitate un meci disputat cu cunoscutul maestru polonez Salwe. Un al doilea meci îl câștigă cu 5-3. În 1905 la turneul de la Barmen, în Germania, cucerește pentru prima oară premiul I pe care îl împarte cu cunoscutul maestru ceh Duras. Deacum înainte succesele sale se vor înmulți mereu culminînd cu anul 1912 cînd a cucerit primul loc în patru turnee consecutive — San Sebastian, Breslau, Pistyan și Vilna. Se pune deacum chestiunea organizării unui meci pentru campionatul mondial între el și Lasker, dar primul război mondial a zădărnicit realizarea acestui proiect. Grozăviile războiului și greutatea luptei pentru existență cărora trebuie să le facă față maeștrii de șah din țările capitaliste au avut o influență nefastă asupra sănătății și așa destul de șubredă a acestui mare artist al șahului. Rubinstein a mai obținut și în perioada dintre cele două războaie mondiale o serie de succese realizînd partide care fac parte din comorile literaturii șahiste, dar starea sănătății sale l-a silit să se retragă din arena șahistă. Pe de altă parte situația sa materială devenise atât de precară încît familia sa a făcut apel la iubitorii șahului din diferite țări. În cadrul acțiunii de ajutorare, cunoscutul ziarist șahist austriac Hans Kmoch a editat cartea „Rubinstein câștigă I“, cuprinzînd 100 din cele mai bune partide ale marelui maestru. Astăzi Rubinstein trăiește la Bruxelles ca pensionar al FIDE. În îndelungata sa carieră șahistă Rubinstein a cucerit de 20 de ori locul I și de 14 ori locul 2. Din cele șapte meciuri disputate cu Salwe, Teichmann, Marshall, Mieses, Schlechter și Bogoljubov, Rubinstein a câștigat șase și a terminat unul la egalitate. Partida de mai jos, distinsă cu premiul I de frumusețe, este caracteristică pentru stilul clar și precis al marelui maestru.

VIII. APĂRAREA SLAVA

A. Rubinstein E. Bogoljubov
Turneul de la Viena, 1922

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7—c6
3. e2—e3	Cg8—f6
4. Cb1—c3	g7—g6

Varianța marelui maestru Schlechter, introdusă de acesta, pentru prima oară, în meciul său cu dr. Lasker în 1910.

5. Cg1—f3	Nf8—g7
6. Nf1—e2	0—0
7. 0—0	Cb8—d7

O mutare de dezvoltare care însă nu este în spiritul deschiderii deoarece dă posibilitate adversarului ca prin următorul schimb în centru să fixeze configurația pionilor și apoi

să atace nestingherit pe aripa damei. Fianchetarea cere menținerea tensiunii în centru și slăbirea pionilor adversi, întrucît numai astfel nebunul din g7 poate avea un viitor. De aceea ar fi fost mai consecvent 7...d:c4 sau 7...Cf4 8.c:d5 C:c3 9.b:c3 D:d5. Dacă 8.Db3 C:c3 9.D:c3 d:c4 10.N:c4 b6 cu intenția c5. Dacă albul intenționează să schimbe calul atunci urmează: 8. C:e4 d:e4 9.Cg5 e5l.

8. c4:d5	Cf6:d5
9. Cc3:d5	c6:d5
10. Dd1—b3	...

Acum iese în evidență slăbiciunea mutării 7...Cbd7. Albul intră în stăpînireă coloanei „c“ și presează asupra flancului damei negre, a cărui dezvoltare întîmpină greutăți.

10. ...	Cd7—f6

Trebuia încercată manevra Cd7-b8-c6 deoarece necesitățile apărării cereau menținerea calului pe aripa damei.

11. Nc1—d2	Cf6—e4
12. Tf1—d1	Ce4:d2

Negrul vrea să joace Dd6 fără să fie împiedicat de Nb4, dar mutarea din text contribuie la mobilizarea mai rapidă a forțelor albului.

13. Td1:d2	Dd8—d6
14. Ta1—c1	b7—b6
15. Td2—c2	Nc8—b7
16. Db3—a4!	a7—a6

Caută să împiedice manevra 17.Tc7 Tjb8 18.Td7 De6 19.Tcc7 cu distrugere, dar acum negrul cade din „lac în puț“.

17. Tc2—c7	b6—b5
18. Da4—a5	Ta8—b8
19. Tc1—c5!	...

O blocadă aproape completă

19. ...	Tf8—d8

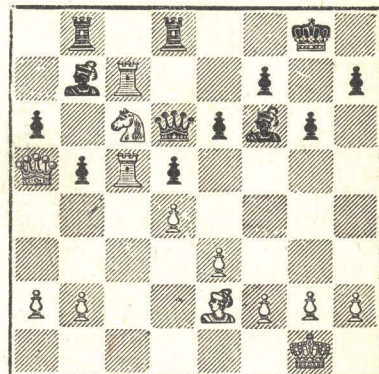
Mutarea 19...Tjc8? ar fi dus la pierderea unei figuri: 20.T:b7 T:c5 21. T:b8+ urmat de d:c5, iar la 19...e6 20.Dc3 Nf6 21.Ce5 N:e5 22.d:e5 Db6 23.b4! duce la paralizarea completă a poziției negrului.

20. Cf3—e5!	Ng7—f6

Dacă 20...N:e5? 21.d:e5 D:e5 22.T:b7

21. Ce5—c6	e7—e6

În speranța că după 22.C:b8 T:b8 amenințarea Nd8 va recîștiga calitatea.

22. g2—g3!	...

O mutare liniștită. Într-o poziție plină de tensiune negrul nu poate întreprinde nimic.

22. ...	Td8—c8
23. Cc6:b8	Tc8:b8
24. Ne2:b5!!	...

A doua surpriză: după 24... a:b5 câștigă 25. Da7.

24. ... Nf6—d8
25. Nb5—e8! Dd6—f8

Schimbul general nu convine negrului deoarece după 25...N:c7 26.D:c7 D:c7 27.T:c7 T:e8 28.T:b7 ar intra într-un final pierdut. Mutarea aleasă de negru constituie o cursă: la 26. N:f7+ D:f7 27.T:f7 N:a5 28.Td7 Nc8 29.Te7 sau Td6 Nb4 respectiv 29.Ta7 Nb6 negrul rămâne cu o figură în plus.

26. Tc7:b7!

Pentru damă albul are două turnuri și atac decisiv.

26. ... Nd8:a5

Sau 26...T:b7 27.D:d8.

27.Tb7:b8

Amenință 28.N:f7+.

27. ... Df8—d6
28. Tb8—b7 Na5—b6
29. Tc5—c6 Dd6—b4
30. Ne8:f7+ Negrul cedează

(a.b.)

De la turneul candidaților

168. INDIANA VECHE

M. Tal

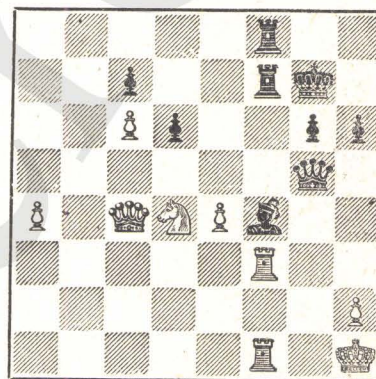
R. Fischer

Runda a 7-a

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4. e4 d6 5.Ne2 0—0 6.Cf3 e5 7.d5 (Este cunoscut că după schimbul 7.d:e5 d:e5 8. D:d8 T:d8 poziția albului este dezavantajoasă din cauza slăbiciunii punctului d4) 7...Cb7 (Continuarea clasică. Teoria apreciază actualmente continuarea lui Boleslavski 7...Ch5 ca mai energetică: vezi partidele Szabo-Boleslavski, Budapesta, 1950 și Petrosian-Gheller, campionatul U.R.S.S. 1951) 8. Ng5 (O idee de dată mai recentă, în care albul renunță la continuarea mai veche 8.0—0 Cc5 9. Dc2 a5 10.Cd2 care dă negrului după 10... Ch5 sau 10... Nh6 o poziție satisfăcătoare. Cu mutarea din text albul intenționează de fapt să efectueze rocada mare, însă în partidă se întâmplă altfel) 8...h6 (Această mutare face parte dintr-un întreg sistem elaborat, pare-se, de tânărul Fischer însuși, și prin care negrul urmărește pe de o parte dezlegarea damei de pe diagonala h4-d8, pe de alta construirea unei poziții puternice de atac pe flancul regelui) 9.Nh4 a6 (Pregătește mutarea următoare, împiedicând Cb5 cu atacarea punctului c7; totodată mutarea pregătește, în caz că albul ar face rocada mare, atacul pe flancul damei prin b7-b5 etc.) 10.Cd2 (La 10.0-0 negrul putea răspunde eventual cu 10... g5 11.Ng3 Ch5 aducând calul la f4, având în vedere că manevra 12.C:e5 ar fi fost greșită din cauza 12...C:g3 13. C:d7 C:e2+ 14.D:e2 N:d7 etc.) 10...De8 11.0-0 (Până aici partida este identică cu partida Olafsson-Fischer, jucată cu câteva luni înainte la turneul jubiliar de la Zürich. Marele maestru Olafsson a continuat cu mutarea tăioasă 11.g4 la care a urmat 11...Ch7 12. Dc2 (Poate era mai bine 12. Ng3 urmat de 13.h4) 12...Cg5! 13.h3 Cc5 14.0-0 Nd7 15.f3 Ca7 etc. cu avantaj pentru negru. Continuarea lui Tal este o întărire față de cea a lui Olafsson, totuși în partida de față Fischer obține un joc egal) 11...Ch7 12.b4 (Cu această mutare marele maestru Tal începe atacul pe flancul damei, atac pe care-l va conduce cu

mare măiestrie. Adversarul său continuă în același timp acțiunile sale agresive pe flancul regelui) 12...Cg5 13.f3 (Următoarele mutări pregătesc înaintarea c4-c5) 13...f5 14.Nf2 De7 15.Tc1 Cf6 16.c5 Nd7 17.Dc2 (Eliberează calul din c3 de apărarea punctului e4, astfel că acesta va fi disponibil pentru susținerea înaintării b4-b5) 17...Ch5 18.b5 (Un aparent sacrificiu de pion, deoarece după 18...d:c5 19.b:a6 răspunsul b:a6 ar duce evident, la o poziție catastrofală, iar după 19...b6 albul, prin înaintarea pionului a sau prin alte continuări, ar obține un puternic atac) 18...f:e4 (Negrul profită de legarea calului din c3 de apărarea pionului b5 pentru a deschide coloana „f”) 19.Cd:e4 C:e4 20.f:e4 Cf4 21.c6 Dg5 22.Nf3 La 22.Ng3 ar fi putut urma la momentul oportun h6-h5-h4) 22... b:c6 (După 22...Nc8 23.c:b7 N:b7 nebulun ar fi rămas afară din joc împotriva regelui alb și atacul însuși ar fi ajuns la un punct mort) 23.d:c6 Ng4 24.N:g4 D:g4 25.Ne3 a:b5 26.N:f4 (Forțat, pentru a putea relua cu pionul la b5) 26...e:f4 27.C:b5 Tf7 28.Dc4 (Albul are un avantaj pozițional evident: el are piesele mai active, pionul liber „a” și un cal împotriva nebulunului. Totuși realizarea acestor avantaje nu este de loc ușoară) 28...Tc8 (O mutare slabă, având în vedere că turnul este neapărat, iar celălalt turn din f7 rămâne legat. Era mai indicat 28...Rf8) 29.Tf3 (La complicații dubioase ar fi dus aci manevra 29.h3 Dg5 — nu 29...Dg3 30.Tf3 — 30.De6 cu intenția de a exploata mutarea 28... Tc8 imediat. Astfel, de exemplu, după mutarea 30... Tc8 31.C:c7 f3 32.Tc2 Nd4+ 33.Rh1 — sau 33.Rh2 f:g2 34.T:g2 (nu 34.T:f7 g:D mat) 34... De5+ 35.Tg3 D:e6 36.C:e6 T:f1 37. T:g6+ (La aceeași poziție se ajunge și după 37.C:f8 T:f8 38.T:g6+ Rh7) 37...Rh7 38.C:f8+ T:f8 39.Tg2 Tc8 40.Tc2 Nc5 41.e5 T:c6! cu avantaj — 33... Rh7! — interesant că 33... Rg7 pierde din cauza 34.D:f7+!! R:f7 35.T:f3+ Re7 — 35... Rg8 36.T:f8+ R:f8 37. Ce6+ — 36.Cd5+ Re8 37. T:f8+ R:f8 38.c7 cu câștig — și negrul câștigă având în vedere amenințările 34...f:g2+ și 34...T:c7, respectiv 32.g4 De3+ 33. Rh1 De2 34.Tgl f2 35.Tgfl Df3+ 36.Rh2 Ne5+ etc.)

29... Ne5 30.Tcf1 (Aci 30.h3 Dg5 31. De6 dădea albului avantaj imediat, de exemplu: 31...Tb8 32.C:c7 Tb2 33.De8+ Tf8 34.D:f8+ R:f8 35. Ce6+ etc., sau 31...Tcf8 32.C:c7 etc) 30...Rg7 31.a4 Ta8 32.Rh1 (Pregătește următoarea deschidere a coloanei „f”) 32...Dg5 (Negrul nu se zărește intenția albului. Indicat ar fi fost aci 32...g5 cu întărirea punctului f4. După deschiderea coloanei „f”, partida negrului se prăbușește) 33.g3! Taf8 34. g:f4 N:f4 (Nu mai salva nici 34... T:f4 35.T:f4 T:f4 36.C:c7 T:f1+ 37.D:f1 Dg4 38. Ce8+ etc. sau 37... Dh4 38. Ce6+ etc., sau 35...N:f4 36.C:c7 Dh4 37. Ce6+ Rh8 38. Dd4+ Ne5 39.T:f8+ și 40.Da7+) 35.Cd4! (Pătrunderea acestui cal decide acum rapid. Vezi diagrama).

35...Dh4 36.T:f4! T:f4 37. Ce6+ Rh8 38.Dd4+ T8f6 (Evident, la 38... T4f6 decide 39. C:f8 etc.) 39.C:f4 Rh7 40.e5 d:e5 41.Dd7+ și negrul a cedat. După 41...Rh8 este decisiv 42.C:g6+, iar după 41... Rg8 câștigă 42.Dd8+ Rh7 43.D:c7+ etc. O partidă foarte instructivă.

(Comentarii de H. Kapuscinski, antrenor)

169. APARAREA SICILIANA

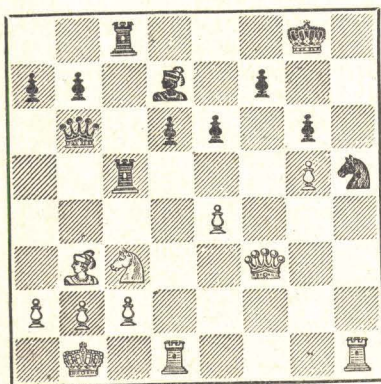
R. Fischer

S. Gligorici

Runda a 4-a

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nc4 (Ideia lui Sozin de a valorifica nebulunul de alb pe diagonala a2—g8 a devenit astăzi o variantă la modă) 6...Nd7 (Mai des se joacă aci 6...e6 care pare continuarea cea mai firească. Greșit ar fi 6...g6 7.C:c6 b:c6 8.e5 Cg4 9.Nf4 Db6 10.Df3 Nf5 11.e:d6 e:d6 12.0-0 0-0 13.Tfel d5 14.h3 cu avantaj pentru alb. Mutarea din text introdusă în practica turneelor de marele maestru Boleslavski servește la pregătirea fianchetării nebulunului de la f8) 7.Nb3 g6 8.f3 Ca5 9.Ng5 Ng7 10. Dd2 h6 11.Ne3 Tc8 12.0-0-0 Cc4 13.De2! (Contrar normelor în general acceptate, albul permite schimbul nebulunului de la e3 considerat ca o piesă principală de atac împotriva rocadei adverse. Marele maestru american dovedește însă că și în acest caz atacul său pe flancul regelui nu își

pierde nimic din eficacitatea sa. În schimb păstrarea nebulului de la b3 îi permite să anihileze contrașansele negrului) 13...C:e3 14.D:e3 0-0 (Aci sau la mutarea următoare negrul trebuia să joace Db6 cu amenințarea e5, întârziind atacul albului care acum se dezlănțuie) 15.g4! Da5 16.h4 e6 17.Cde2 Tc6 18.g5 h:g5 19.h:g5 Ch5 20.f4 Tfc8 21.Rb1 (Acum se vede ce bine apără nebulul de la b3 regele alb, care nu are nici o slăbiciune) 21...Db6 22.Df3 Tc5 23.Dd3! (O cursă. Negrul crede că atacul albului este îndreptat împotriva pionului d6) 23...N:c3 24.C:c3! C:f4 25.Df3! (Albul urmărește, însă cu totul altceva) 25...Ch5 (După 25...e5 26.Cd5 C:d5 27.N:d5 Ne6 28.Df6 se amenință Th8 mat. Vezi diagrama)

26.T:h5! (Decisiv) 26...g:h5 27.D:g5 Ne8 (Dacă regele negru încearcă să scape pe la f8, atunci urmează 28.Dh8+ Re7 29.Df6+ Re8 30.Th1 cu amenințarea fatală Th8) 28.Dh6 (Acum albul împiedică fuga regelui) 28...T:c3 (În speranța că albul se va lăsa tentat să joace imediat 29.Th1, după care ar urma 29...Th3! 30.D:h3 Rf8) 29.b:c3! T:c3 (Nici 29...De3 nu mai poate salva situația deoarece urmează 30.Th1 D:c3 31.g6 Dg7 32.Dh2!) 30.g6! f:g6 31.Th1 Dd4 (La 31...Rf7 urmează 32.Dh7+) 32.Dh7+ și negrul cedează. După 32...Rf8 urmează câștigul imediat prin 33.Tf1+.

(a.b.)

170. APĂRAREA CARO-KANN

R. Fischer

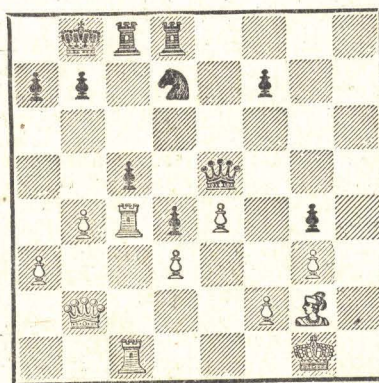
T. Petrosian

Runda a 2-a

1.e4 c6 (În urma meciului revanșă Botvinnik—Smislov, apărarea Caro-Kann a revenit „în modă”) 2.Cc3 d5 3.Cf3 Ng4 4.h3 N:f3 5.D:f3 Cf6! (Mutarea aceasta, propusă de olandezul van Scheltinga, este mai bună decât 5...e6, cum s-a jucat multă vreme. Avantajul ei constă în faptul că acum sacrificiul de pion 6.d4 d:e4 7.C:e4 D:d4 nu mai este atât de promițător pentru alb ca după 5...e6) 6.d3 (Continuarea 6.e5 Cf7 7.d4 e6 duce la o variantă a apărării franceze în care negrul n-are niciun fel de greutăți) 6...e6 7.g3 (Mutarea aceasta a mai fost jucată în multe

partide, de exemplu Smislov—Flohr din al XVIII-lea campionat al U.R.S.S.: 7...Cbd7 8.Ng2 Nc5 9.0-0 0-0 10. De2 Nd4 cu joc bun pentru negru. De aceea în meciul său cu Botvinnik, în prima partidă, Smislov a jucat 7.Ne2, dar după 7...Cbd7 8.Dg3 g6 9.0-0 Ng7 10.Nf4 Db6 11. Tb1 0-0 negrul a obținut de asemenea un joc bun. În a 19-a partidă Smislov a ales un alt plan: 7.a3 Ne7 8.g4! Cf7 9.d4 Cf8 10.Ne3 Cg6 11. Dg3 și a obținut avantaj. Negrul putea însă să se apere mai bine, cu 7...Cbd7, păstrând posibilitatea de a răspunde la 8.g4 cu g7—g6, dezvoltând apoi nebulul la g7. Continuarea aceasta nu a fost însă verificată în practică) 7...Nb4! (Mult mai bine decât 7...Cbd7, cum a jucat Flohr în partida cu Smislov, menționată mai sus) 8.Nd2 d4 9.Cb1 N:d2+ (Aceași poziție a survenit în runda a 9-a, în partida Fischer—Keres, dar acesta din urmă a jucat 9...Db6, ceea ce este și mai bine.

10.C:d2 e5 11.Ng2 (Albul joacă liniștit, sperând să obțină inițiativa datorită avansului său de dezvoltare. Negrul se consolidează însă în centru și împiedicând străpungerea f2—f4 obține un avantaj strategic durabil) 11...c5 12.0-0 Cc6 13.De2 g5! (Acum înaintarea f2—f4 ar duce la deschiderea poziției regelui alb) 14.Cf3 h6 15.h4!? (Atacul acesta asupra punctului g5 nu duce decât la deschiderea coloanei „h”, ceea ce este favorabil numai negrului) 15...Tg8 16.a3 De7 17.h:g5 h:g5 18.Dd2 Cd7 19.c3 0-0-0 20.c:d4 (Albul se străduiește acum să slăbească centrul advers pentru a obține apoi o străpungere pe flancul damei. Eliberarea cimpului e5 pentru caii negri constituie însă un dezavantaj strategic decisiv) 20...e:d4 21.b4 (Consecvent, dar acest atac va fi ușor parat de negru) 21...Rb8 22. Tfc1 Cce5 23.C:e5 D:e5 24.Tc4 Tc8 25.Tac1 g4! 26.Db2 Tgd8 (În lupta care se dă în jurul pionilor d4 și c5 negrul este în avantaj: toate piesele sale iau parte la apărare în timp ce nebulul alb g2 este afară din joc. Vezi diagrama).

27.a4!? (Albul se decide să dea pionii d3 și a4 pentru pionul g4, obținând astfel oarecare contrajoc prin deschiderea diagonalei nebulului g2. Soluția aceasta se dovedește nesatis-

făcătoare, dar nu se vede ce ar fi putut întreprinde albul mai bine, deoarece după instalarea calului negru la e5 necesitatea apărării punctelor slabe d3 și f3 ar fi redus pe alb la o pasivitate aproape completă) 27...De7! 28.Tb1 Ce5 29.T:c5 T:c5 30. b:c5 C:d3 31.Dd2 C:c5 32.Df4+ Dc7 33.D:g4 C:a4 (Acum partida intră în faza realizării tehnice a avantajului material. Negrul are un pion în plus, iar cei doi pioni liberi „a” și „b” nu pot fi înaintați decât cu prudență pentru a nu expune regele. Petrosian joacă continuarea partidei cu o precizie exemplară) 34.e5 Cc5 35.Df3 d3 36.De3 d2 (Pionul înaintat d2 paralizează forțele albului) 37.Nf3 Ca4 38. De4 Cc5 39.De2 a6 40.Rg2 Ra7 41. De3 Td3 42.Df4 Dd7 43.Dc4 b6 44. Td1 a5 (După ce una dintre piesele albe a fost obligată să ocupe cimpul d1, negrul începe să-și înainteze sistematic pionii) 45.Df4 Td4 46.Dh6 b5 47.De3 Rb6 48.Dh6+ Ce6 49. De3 Ra6 50.Ne2 a4 51.Dc3 Rb6 52.De3 Cc5 53.Nf3 b4 54.Dh6+ Ce6 55.Dh8 Dd8 56.Dh7 Dd7 57.Dh8 b3 (Acum pionii au înaintat suficient și pătrunderea damei albe în spatele frontului negru nu mai e primejdia) 58. Db8+ Ra5 59.Da8+ Rb5 60.Db8+ Rc4 61.Dg8 Rc3 62.Nh5 Cd8 63.Nf3 a3 64.Df8 Rb2 (Marșul regelui negru, care și-a susținut singur pionii pînă departe în lagărul advers este foarte original) 65.Dh8 Ce6 66.Da8 a2 67. Da5 Da4 68.T:d2+ Ra3 și albul a cedat.

(Comentarii de L. Țucă)

171. APARAREA SICILIANA

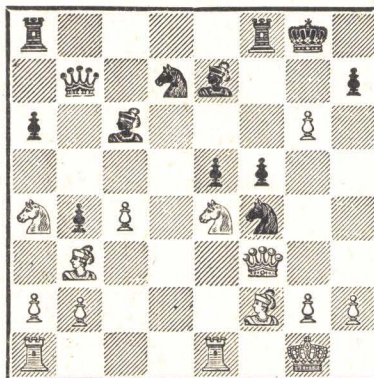
R. Fischer

M. Tal

Runda a 13-a

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Nc4 (Fischer joacă aproape întotdeauna această mutare, indiferent dacă negrul a jucat 5...a6 sau 5...Cc6) 6...e6 (Cu aceasta negrul renunță la sistemul Najdorf—Opocensky, în care se joacă e7—e5 și adoptă formația de pioni caracteristică variantei Scheveningen. O altă posibilitate este 6...Cbd7 urmat de g7—g6 cum s-a jucat în câteva partide în turneul de la Porto Rój; cu 7.Ne3 g6 8.f3 Cb6 9.Nb3 Nd7 10. Cde2 Ng7 11. Dd4! Cc8 12.Dd2 0-0 13.h4 albul poate obține un joc favorabil: Averbach—Sherwin) 7.Nb3 (Avînd în vedere intenția albului de a juca cît mai curînd f2—f4, mutarea aceasta este mai precisă decât 7.0-0 după care trebuie să se țină seama de posibilitatea Db6) 7...Ne7 8.f4 (Cu 8.0-0 se poate reveni la variante cunoscute; așa a jucat chiar Fischer într-o partidă din meciul său cu Cardoso, 1958: 8.0-0 0-0 9.Ne3 Cc6 10.f4 Ca5 11.Df3 Dc7 12.g4 etc.) 8...0-0 9.Df3 Dc7 10.0-0!? (O inconsecvență după care inițiativa trece de partea negrului. După părerea marelui maestru Petrosian era mai bine 10.g4, nefixînd încă poziția regelui. O partidă Ceremisin—Bakulin, Moscova,

1957, în care se făcuseră în plus mutările Ne3 și Ce6, a continuat cu 11. f5 e5 12. Cde2 b5 13. g4 b4 14. Ca4 Cd7 15. g5 Rh8 16. Dh5 Cd8 17. Tg1 și albul a obținut un atac puternic) 10... b5 11. f5 b4 12. Ca4 (O altă posibilitate, poate mai bună, era 12. Cd1 dar aceasta ar fi însemnat recunoașterea pierderii inițiativei de către alb) 12... e5 13. Ce2 Nb7 (Față de partida Cermisin—Bakulin, citată mai sus, absența mutărilor Ne3 și Ce6 este favorabilă negrului. Mutarea Ca4 nu mai conține amenințarea pătrunderii la b6, în timp ce absența calului la c6 face ca prin Nb7 negrul să amenințe imediat punctul nevralgic al poziției albului, pionul e4. Pe de altă parte, faptul că albul a jucat 0-0 în loc de g2—g4 face ca acum, după mutarea forțată Ce2—g3, orice perspectivă de atac pe flancul regelui să dispară) 14. Cg3 Cbd7 15. Ne3 Nc6 16. Nf2 Db7 (Forțele negrului s-au concentrat asupra punctului slab e4, pregătind în același timp înaintarea strategică d6—d5) 17. Tf1 d5! 18. e:d5 C:d5 19. Ce4 Cf4 (În urma inexactităților albului în deschidere, negrul a obținut un avantaj clar pe care îl concentrează printr-un atac frumos asupra regelui advers) 20. c4 g6! 21. f:g6 f5 (Vezi diagrama)

22. g7 R:g7 (Se putea juca și 22... Tf7 23. c5 f:e4 24. N:f7+ R:f7) 23. Dg3+ Rh8 24. Cec5 C:c5 25. N:c5 N:c5+! (O greșeală ireparabilă ar fi fost 25... N:g2, la care ar fi urmat 26. D:f4! și câștigă... albul!) 26. C:c5 Dc7 27. De3 Tae8 28. Te2 (Albul dă calitatea, dar aceasta nu face decât să amâne înfrângerea cu câteva mutări. La 28. g3 ar fi urmat 28... Ch3+ 29. Rf1 f4 cu atac decisiv) 28... C:e2+ 29. D:e2 N:g2! (Încheierea elegantă a partidei) 30. C:a6 Da7+ 31. R:g2 Tg8+ 32. Rh3 Dg7 33. Nd1 Te6 și albul a cedat deoarece nu poate para matul.

(Comentarii de E. Rusenescu)

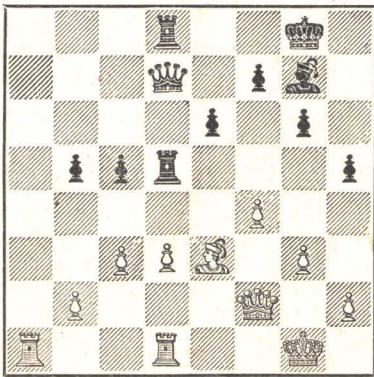
Partide din meciul R. P. Romîna—R. D. Germană

172. APĂRAREA SICILIANĂ

W. Pietzsch dr. O. Troianescu
Turul I

1. e4 c5 2. Cc3 Cc6 3. g3 d6 4. Ng2 g6 5. d3 Ng7 (Prin intervertire de mutări a rezultat o variantă a apărării siciliene închise) 6. f4 (Acest mod de a trata deschiderea aleasă denotă intenții deosebit de agresive din partea albului; era de preferat totuși înfii 6. Ne3 urmat de Dd2, pentru a nu descoperi prea repede planul strategic) 6... e6 7. Cf3 Cge7 8. 0-0 0-0 9. Rh1 Cd4 10. e5! (O mutare interesantă, care pare că va da perspective bune albului; evoluția obișnuită era 10. Ce2 și c3, deși și în acest caz negrul nu ar fi avut nici o dificultate) 10... C:f3 11. e:d6? (Albul trebuia să joace numaidecît 11. D:f3!, căci după 11... d:e5 12. f:e5 N:e5 13. Nh6 Ng7 14. N:g7 R:g7 15. Ce4 Dc7 16. Df2! albul recîștigă pionul cu o poziție favorabilă; iată de ce negrul era obligat să joace după 10... C:f3 11. D:f3 d6. După mutarea din partidă negrul obține un sensibil avantaj pozițional) 11... Cd4 12. d:e7 D:e7 (Analizînd poziția rezultată, se observă că negrul ocupă un puternic avanpost la d4 de unde calul său nu poate fi alungat decît cu prețul slăbirii pionului d3 aflat pe o coloană semi-deschisă, iar atacul albului s-a redus la „un foc de paie”, coloana f rămînînd deschisă și poziția regelui slăbită) 13. Ne3 Nd7! 14. Ce4 (Firește, nu era bine 14. N:b7 din cauza 14... Tb8 și 15... T:b2 cu avantaj) 14... Tac8 15. c3 Cf5 16. Nf2 b6 17. De2 Nc6 18.

Cd2 (Ușurează sarcina negrului, deoarece după schimbul la g2 regele alb este și mai expus) 18... N:g2+ 19. R:g2 h5 (Consolidează poziția calului f5) 20. a4 (Prima încercare de a obține contraajoc) 20... Tf8 (Figurile negre sînt dinamizate la maximum și fixează slăbiciunea de la d3) 21. Tf1 Td5 22. a5 Tcd8 23. a:b6 a:b6 24. Cc4 (Se pare că albul a obținut unele contrașanse) 24... Dc7 25. Rg1 (Probabil de teama unui șah prin descoperire după Dc6 sau Db7. Potuși, mutarea 25. Ta6 era bună, deoarece alungarea calului prin 25... b5 nu dădea nimic negrului) 25... b5! 26. Ce3 (Cel mai bine) 26... C:e3 27. N:e3 Dd7 28. Df2 (Încă se pare că albul are contraajoc. Urmează însă deznodămîntul. Vezi diagrama) 28... e5 (Negrul

cedează pionul e5 în schimbul atacului de mat asupra regelui alb) 29. f:e5 T:e5 30. Nf4 (După 30. N:c5?

urma 30... Tf5 31. De3 Te8 și negrul cîștigă o figură) 30... Tf5 31. Dg2 b4 (Jocul consecvent al negrului își urmează cursul) 32. c:b4? Nd4+ 33. Rh1 g5! (Cîștigă forțat o piesă, căci după 34. Nc1 Tf2 35. De4 Dh3 albul nu se poate apăra împotriva matului) 34. Ta8 g:f4 35. g:f4+ Rh7 și albul a cedat.

(Comentarii de dr. O. Troianescu, maestru internațional)

173. INDIANA REGELUI

W. Uhlmann

B. Soos

Turul I

1. c4 Cf6 2. Cc3 g6 3. e4 d6 4. d4 Ng7 5. Ne2 (Avînd în vedere planul de dezvoltare pe care vrea să-l adopte albul, aceasta este ordinea corectă de mutări; după 5. f4 c5! albul este obligat să joace 6. d5 sau 6. d:c5, pentru că acum 6. Cf3 c:d4 7. C:d4 Cc6 8. Ne3 Cg4 duce la un joc bun pentru negru) 5... 0-0 6. f4 (Varianta „celor patru pioni”, împotriva căreia negrul trebuie să renunțe la înaintarea e7—e5, caracteristică indienii regelui, deoarece după 6... e5 7. f:e5 d:e5 8. d5 albul capătă avantaj. Mult timp varianta „celor patru pioni” a fost considerată nefavorabilă albului din cauza continuării 6... c5 7. d5 e6 8. Cf3 e:d5 9. c:d5 a6 10. a4 Te8 11. Cd2 Cg4. În ultimul timp această variantă a reapărut în practica maștrilor, legată de o nouă idee: albul, după c7—c5, nu înaintează pionul d4 la d5 ci, provocînd schimbul pionilor d4 și c5, tinde la organizarea unui atac pe flancul regelui, folosind buna mobilitate a figurilor sale în spatele pionilor precum și controlul cîmpurilor centrale; realizarea acestui plan, pe care îl adoptă albul în partida aceasta, a fost încercată și în următoarea formă: 5. f4 c5 6. d:c5 Da5 7. Nd3 D:c5 8. Cf3 Cc6 9. De2 și acum atît 9... 0-0 10. Ne3 Dh5 11. h3 Cg4 12. Nd1 Keres—Bronstein, Zürich, 1953, cît și 9... Ng4 10. Ne3 Dh5 11. 0-0 N:f3 12. T:f3 Cg4 13. Th3, Keres—Fuderer, Hastings, 1955, duc la un joc încordat în care negrul trebuie să joace foarte energic și precis pentru a menține echilibrul jocului) 6... c5 7. Cf3 c:d4 8. C:d4 Cc6 9. Ne3 Ng4 (Poziția critică a variantei, în care au mai fost încercate următoarele continuări: a. 9... Cg4 10. Ng4 N:d4 11. N:d4 Ng4 12. Dd2 C:d4 13. D:d4 e5 14. f:e5 d:e5 15. D:e5 Te8 16. Dg3 Nf5 17. 0-0 Db6+ 18. Rh1 N:e4 19. C:e4 T:e4 20. T:f7+, Szabo—Gligoric, Dallas, 1957; b. 9... C:d4 10. N:d4 e5 11. f:e5 d:e5 12. Nc5 Te8 13. D:d8 T:d8 14. T:d1 cu joc egal, Tal—Petrosian, Portoroj, 1958. După părerea maestrului internațional Romanovski, corectitudinea planului ales de Petrosian trebuie apreciată după verificarea variantei 12. N:e5 Da5 13. N:f6 N:f6 14. Tc1) 10. Cf3 (Albul evită, pe cît posibil, schimburile, șansele sale fiind în jocul de mijloc; după 10. C:c6 N:e6 11. C:d8 N:d1 12. T:d1 Tf:d8 negrul a egalat ușor: Bertholdt—Tal, München, 1958) 10... Tac8 (Începutul unei serii de mutări

pasive, care vor permite albului să-și consolideze avantajul de spațiu și să-și mobilizeze forțele pentru organizarea atacului pe flancul regelui; indicat era 10...Cf7 urmat de un joc activ în centru, bazat pe realizarea înaintărilor f7—f5 sau e7—e5) 11.0-0 Ne6 (Și acum era mai bine 11...Cd7 sau 11...Ce8) 12.Cg5 Nd7 13.Rh1 h6 (O slăbire nejustificată a flancului regelui) 14.Cf3 Cg4 15.Ng1 Cf6 (Negrul nu a găsit un plan activ de joc și se rezumă la mutări de așteptare; o astfel de tactică într-o poziție în care albul poate organiza cu ușurință un atac la rege este cu totul neindicată și de neînțeleasă la un jucător cu un stil agresiv ca Soos) 16.Dd2 Ca5 17.b3 b6 (Nu era bine 17...b5 18.c:b5 T:c3 19.D:c3 C:e4 20.Db4 sau 20.De3 cu avantaj pentru alb) 18.Tad1 Nc6 19.Nd3 Na8 20.Nb1 Dc7 (Mai bine era 20...Cc6, pentru a putea instala, după înaintarea f4—f5, un cal pe cîmpul e5) 21.f5 Tcd8 22.f:g6 f:g6 23.Ch4 g5 24.Cf5 (În urma jocului pasiv al negrului, albul și-a realizat cu mutări simple planul său, obținînd avantaj decisiv în centru și pe flancul regelui) 24...Tf7 25.e5 Ce8 26.Dd3 e6 (Se amenința 27.C:h6+ N:h6 28.Dg6+ Tg7 29.De6+ urmat de mat) 27.C:d6 C:d6 28.e:d6 Db7 29.Dh7+ Rf8 30.Ne4 Dd7 31.N:a8 T:a8 32.T:f7+ D:f7 33.Td2 Nf6 34.D:h6+ Dg7 35.D:g7+ (Cu doi pioni în plus, cîștigul albului nu mai poate fi pus la îndoială) 35...R:g7 36.Ce4 Cc6 37.Ne3 Rg6 38.Tf2 Nd4 39.N:d4 C:d4 40.g4 e5 41.d7 Td8 42.Tf6+ Rg7 43.Td6 Rf7 44.C:g5+ Re7 45.Ce4 și negrul a cedat peste cîteva mutări.

(Comentarii de C. Botez, candidat de maestru)

174. INDIANA NOUA

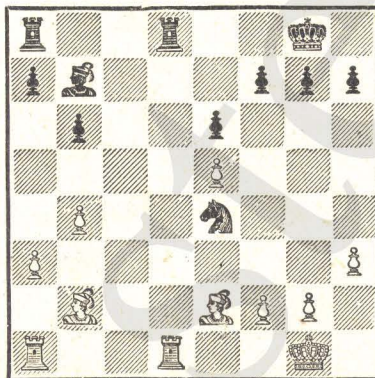
D. Drimer

D. Bertholdt

Turul II

1.d4 Cf6 2.e4 e6 3.Cf3 b6 4.e3 (Obșnuit se joacă aici Ng3, însă mutarea din partidă nu este atît de modestă pe cît pare) 4...Nb7 5.Nd3 Ne7 (În felul acesta albul a reușit să evite apărarea Nimzovici în care jucătorul german este cunoscut, ca un bun teoretician. Mai slab ar fi fost 5...Nb4+ 6.Cbd2! 0-0 7.0-0 N:d2 — 7...Te8 8.e4 N:d2 9.C:d2 d6 10.a3 e5 11.d5+, Bogoljubov-Eliskases, 1939 — 8.C:d2 d6 9.b3 e5 10.Nb2 De7 11.Tel Cbd7 12.f4 Tfe8 13.Nf5 Tad8 14.Nc3 g6 15.N:d7 C:d7 16.d5 cu avantaj pentru alb, Petrosian-Sliwa, Budapesta 1952) 6.0-0 0-0 7.h3 d5 8.Nb2 Cbd7 9.De2 c5 10.Cc3 (Albul și-a dezvoltat tîrziu calul din b1 în funcție de planul ales de negru. Dacă acesta ar fi jucat după c5 9... Cc6 atunci albul ar fi trebuit să răspundă cu 10.Cbd2, deoarece după 10.Cc3? d:c4 11.b:c4 c:d4 12.e:d4 Cb4! — mai slab este 12... Te8 13.Tel Cb4 14.Nb1 N:f3 15.g:f3 D:d4 16.Ce4 Dd8 17.Tfd1 Dc7 18.C:f6+ N:f6 19.N:f6 g:

f6 20. Dd2 Dc5 21. Rh1 și albul are compensație pentru pion — 13.Nb1 N:f3 14.g:f3 D:d4 15.Ce4 Dd8 16.Td1 Dc7 17.C:f6+ N:f6 18.N:f6 g:f6 19. Dd2 Tfd8! și negrul cîștigă) 10...c:d4 11.e:d4 (După 11.C:d4 Cc5 negrul obține avantaj) 11...Te8 (O mutare necesară în planul negrului de a schimba pe c4 și a împiedica mutarea d4-d5) 12.Ce5 d:c4 13.N:c4 (Albul acceptă crearea unui pion izolat în schimbul amenințărilor tactice, de exemplu: 14.C:f7 sau pătrunderea pe cîmpurile albe de pe flancul damei) 13... Nb4 14.a3 N:c3 15.N:c3 Ce4 (O mutare care se va dovedi mai slabă. Probabil era mai bine 15... Cd5 16.Nd2 b6 17.Nd3 cu joc complicat în care albul, pentru pionul izolat, are perechea de nebuni și perspective de atac) 16.Nb2 C:e5 17.d:e5 Dd2 (La 17...Cd2 18.Tad1 Dg5 19.f4) 18.Tfd1 D:e2 19.N:e2 Ted8 20.b4! (Se amenință prinderea calului. Realizarea avantajului perechii de nebuni este instructivă. Vezi diagrama)

20...f5 (Singura cale de salvare) 21.f3 Cg5 22.h4 Cf7 23. Nc4 T:d1+ (La 23...Nd5 24.N:d5 T:d5 25.T:d5 e:d5 26.Tel Td8 27. Nd4 cu final cîștigat) 24.T:d1 Td8 25.Tcl Te8 (La 25... Nd5 26.Nb5 și albul pătrunde pe linia a șaptea) 26.Nb3 Cd8 27.Tc7 Rf8 28. Td7 (Acum negrul nu mai poate evita pierderi materiale, fiind în zugzwang) 28...a6 29.Nd4! Cc6 30. N:b6 Nc8 31.Nc5+ Rg8 32.Tc7 C:e5 33.T:c8 și negrul cedează.

(Comentarii de D. Drimer, maestru al sportului)

175. APARAREA FRANCEZA

Th. Ghițescu

D. Bertholdt

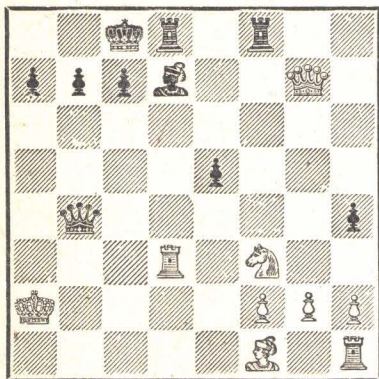
Turul I

1.e4 e6 2.d4 d5 3. Cc3 Nb4 4. Nd2 (Mutare recomandată de Alehin și des folosită în concursuri pentru posibilitățile combinate pe care le oferă. O asemenea deschidere convenea stilului de joc al maestrului român, dar credem că în vederea alegerii ei se impunea totuși o mai atentă pregătire de acasă pentru a evita eventualele surprize, lucru de altfel petrecut la partidă) 4...d:e4 (În practică s-au mai întîlnit continuările 4...c5 5.a3 N:c3 6. N:c3 Cf6 7. d:c5 C:e4 8.N:g7 cu avantaj pentru alb; 4...N:c3 și 4...Cc6 etc.)

5.Dg4 D:d4 (Este bună și continuarea 5...Cf6 6.D:g7 Tg8 7. Dh6 Cc6 8.0-0-0 Tg6 9. Dh4 N:c3 10.N:c3 Dd5 11.b3 Ce7 12.f3!, ca în partida Keres-Botvinnik din 1948. După 7. Dh6 se poate juca și direct 7... Tg6 cu următoarea variantă posibilă: 8. De3 Cc6 9. Cge2 N:c3 10.D:e3 Cd5 11. Db3 a5 12.0-0-0 a4 13. Da3, ca în partida Boleslavski-Mikenas, camp. XVII al U.R.S.S. Niciun fel de greutate nu întîmpină albul după 5...Nf8, cum s-a jucat în partida Panov-Ragozin din al X-lea campionat al U.R.S.S.) 6.0-0-0 (În stadiul actual al dezvoltării teoriei apărării franceze nu s-a lămurit încă dacă aceasta este continuarea cea mai bună. Keres o consideră ca fiind cea mai tăioasă și că în cazul alegerii altor mutări negrul se poate apăra mai ușor. Aceste continuări la care se referă Keres sînt 6.Cf3 și 6. Cge2. Mutarea 6. Cf3 s-a experimentat adesea în practică și, după părerea noastră, este perfect jucabilă, deoarece aduce albului cel puțin egalitate. Negrul trebuie să joace foarte atent, pentru a nu intra în dezavantaj. Cel mai bun răspuns este 6...Ch6!, la care albul egalează ușor cu 7.D:e6+, iar la 6... Df6 poate urma 7.D:e4 Nd6 8.Nb5+ c6 9.0-0-0 Ne7 10.Nd3 etc.

Mutarea 6.Cge2, propusă de V. Panov, pare într-adevăr a fi cea mai bună, deși Keres nu este de acord cu aceasta. În varianta indicată de Panov 6...De5 7. Nf4 Df6 8.0-0-0 Ch6 9.Dh5 N:c3 10.Ng5!, cu atac puternic, Keres recomandă o întărire și anume, în loc de 9...N:c3, 9...Df5 sau 9... Dg6 cu șanse egale. Și totuși recomandarea lui Panov trebuie luată în considerare în primul rînd pentru că ea constituie o armă potențială și împotriva mutării noi alese de Bertholdt în această partidă) 6...h5! Această mutare demonstrează ineficacitatea continuării agresive 6.0-0-0 a albului. Acum se vede că albul nu poate întreprinde nimic deosebit pentru a întări atacul, ba, chiar mai mult decît atît, poziția nesigură a damei albe favorizează dezvoltarea cu tempo a figurilor negre) 7.Dg5 (La 7.Dg3 se ajungea la aceeași variantă din partidă, cu o mutare mai devreme) 7...Ne7! 8.Dg3 Nd6 9.Nf4 (La orice altă mutare, albul rămîne pur și simplu cu doi pioni în minus fără nici o compensație) 9...h4 10.Dg4 (La 10.T:d4 h:g3 11.N:g3 N:g3 12.f:g3 albul rămîne în dezavantaj material; de asemenea și după 11.N:d6 c:d6 12.f:g3 — nu 12.C:e4? T:h2 13.C:g3 T:h1 14.C:h1 — 12...d5 etc. La 10.Dg5 negrul intenționa, probabil, 10...Df6!) 10...Cf6! (O mutare excelentă. Acum negrul s-a dezvoltat perfect, fără ca albul să poată face alte mutări decît cu dama) 11.Dg5 (Nu exista altă posibilitate. La 11.D:g7? ar fi urmat 11...N:f4+ 12.Rb1 Th7! și negrul cîștigă o piesă. O poziție grea ar fi survenit și după 11.T:d4 C:g4 12.N:d6 Cc6 sau chiar 12...c:d6 și 12...Cf2 etc.) 11...N:f4+ (Mai slab era 11...Dc5

12.D:c5! N:c5 13.N:c7 și albul ega-
lează ușor) 12.D:f4 Dc5 13.C:c4 (Nu
se vede nimic mai bun. Albul trebuie
să se grăbească cu dezvoltarea și în
același timp să înlăture inegalitatea
materială. Nimic nu ar fi avut după
13.Nb5+ c6 14.Dc7, din cauza 14...
0-0 și albul nu mai are atac) 13...
C:e4 14.D:e4 Cc6 15.Cf3 Nd7 16.Df4
0-0-0! (Foarte bine. Negrul înapoiază
materialul câștigat, pentru a profita de
lipsa de dezvoltare a albului și a crea
pe această bază un puternic atac la
rege, chiar dacă acest lucru va ne-
cesita sacrificii proprii de material)
17.D:f7? (O pierdere de timp. Tre-
buia organizată apărarea regelui, fie
chiar și cu 17.Nd3) 17...Cb4 18.c3
C:a2+ 19.Rb1 C:c3+! 20.b:c3 D:c3
21.Td3 Db4+ 22.Ra2 (Șanse mai bune
de apărare oferea 22.Rc1) 22...Thf8!
23.D:g7 e5!! (Vezi diagrama. Cu a-

ceastă poantă se încheie atacul plănuit
de negru încă de la mutarea a 16-a.
Se amenință acum 24...N:e6+ etc.)
24.D:e5 Tf5 25.Db2 Da4+ 26.Da3
(La 26.Ta3 urma 26...Ne6+ 27.R
oriunde Td1+ etc.) 26...Dc2+ 27.Ra1
Ta5! 28.D:a5 Dc1+ și albul a ce-
dat, căci urma 28.Ra2 Ne6+ cu pier-
dere imediată. O partidă de reală va-
loare teoretică și artistică.

(Comentarii de V. Urseanu,
maestru al sportului)

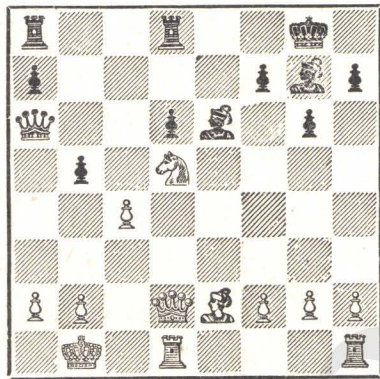
176. APĂRAREA SICILIANA

Ursula Altrichter

Margareta Teodorescu
Turul II

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4
g6 (Varianta Simiaghin, preferată de
Margareta Teodorescu, prin interne-
diul căreia a obținut o serie de vic-
torii în ultimul timp) 5.e4 Cf6 6. Cc3
C:d4 (Schimbând la d4 negrul impune
albului pierderea unui tempo prin
alungirea damei albe de pe diagonala
al-h8 datorită amenințării Nf8-g7)
7.D:d4 d6 8.Cd5 (Mai corect ar fi
fost 8.Ne2 Ng7 9.Ne3 0-0 10.Dd2 șan-
sele ambelor părți rămânând deschise,
așa cum s-a văzut într-o serie de
partide jucate în ultima vreme la
Olimpiada de la München și turneul
interzonal de la Portoroj) 8...Ng7
9.Ng5 0-0 10.N:f6 (Preocupat de sim-
plificarea poziției, albul nu-și dă
seama de rămânerea în urmă în care

se află) 10...e:f6 11.0-0-0 f5 12. Dd3
f:e4 13. D:e4 Te8 14. Dc2 Da5
(Foarte tare era 14...b5!, după care
deschiderea poziției albului era înevi-
tabilă, de ex.: 15.c:b5 Nf5 16.Db3
Te8+ 17.Nc4 Dh4 18. f4 T:c4+! 19.D:c4
Te8 etc. sau 16.Nd3 Te8 17.Cc3 Da5
și negrul are un atac puternic) 15.Rb1
Ne6 16.Ce3 Ted8 17.Ne2 b5! 17.Dd2 Da6 19.Cd5
(Vezi diagrama).

19...b:c4! 20.Tc1 (Albul își dă totuși
seama că nu este posibil 20.Cc7
deoarece ar fi urmat 20...Nf5+ 21.Ra1
— la 21.Nd3 N:d3+ 22.D:d3 Db6 —
21...Db7! 22.C:a8 Tb8 23.Tb1 c3!)
20...N:d5! (Mai bine era 20...
Tab8 21.Tc2 Nf5 sau 20...Tab8 21.

Cc3 — 21.N:c4 Nf5+ 22.Ra1 T:b2!
— 21...d5 urmat de 22...d4, obținând o
frumoasă mobilitate a figurilor și a
celor doi pioni ce vor înainta nes-
tingheriți pe coloanele c și d)
21.D:d5 Tab8 22.Tc2 Da3! 23.Dd2 c3?!
(Mult mai puternic era 23...N:b2! 24.T:b2
c3) 24. Dc1 Nh6! (Interesant era și luarea
la b2 cu 24...T:b2+ sau 24...c:b2, dar
perspectivele unui final cu nebuni de culori
diferite probabil că nu a convenit negrului)
25.T: c3! (Înlătură amenințările tactice im-
ediate, dar finalul obținut de negru
este câștigat. Dacă 25.D:h6? atunci
25...T:b2+ 26.Rc1 D:a2) 25...N:c1 26.
T:a3 T:b2+! 27.R:c1 T:e2 28. T:a7
Tc8+ 29.Rb1 T:f2 30.g4 Tcc2 31. h4
d5 32.a4 d4 33.Td1 Tb2+ 34.Ra1 Te2
35.Td7 Ta2+ (Începutul unor șahuri
succesive, minuțios calculate, pentru
câștigare de timp“ și „tempouri“) 36.
Rb1 Tab2+ 37. Ra1 Ta2+ 38. Rb1
Tfb2+ 39. Rc1 Tg2 40. Rb1 Tgb2+
(Continuarea 40...T:a4 41.Tf1 T:g4 42.
Tf:f7 — 42.h5 f5 — 42...T:h4 deși era
corectă, prezenta nesiguranță pentru
negru datorită turnurilor albe pe linia
a 7-a) 41.Rc1 Tf2 42.Rb1 T:a4 43.Tf7:
d4 Tf4 44.T:a4 T:a4 45.Tg1 Ta3 46.
h5 Rg7 47.h:g6 h:g6 48.Rc2 (La
48.g5 urma 48...Tc3! și prin fixarea
regelui alb la distanță de trei coloane
se asigură câștigul) 48...Rh6 49.Rd2
Tf3 50.Re2 Tf4 și albul cedează.

(Comentarii de I. Berbecaru)

De la alte concursuri

177. APĂRAREA SICILIANA

Momo I. Szabo
(R. P. Mongolă) (R.P.R.)
Campionatul mondial studențesc,
Budapesta, 1959

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4
Cf6 5.Cc3 a6 6.Ne2 (Negrul a jucat
așa-zisa variantă Opocenski, care duce
la un joc tăios. Acum albul ar fi
putut intra într-o variantă mai agre-
sivă prin 6.f4 e5 7.Cf3 Cbd7 8.Nd3
etc. sau 6.Ng5 e6 7.f4 Ne7 8.Df3
Dc7 9.0-0-0 în ambele cazuri cu joc
tăios și cu șanse de ambele părți)
6...e5 7.Cb3 Ne7 8.0-0 0-0 9.f4
Cbd7 (Într-o partidă Cerepkov-Kob-
lenz s-a jucat 9...b5 10.a4 b4 11.
Cd5 C:d5 12.D:d5 Db6+ 13.Rh1 Nb7
14.Dd3 a5 15.f:e5 d:e5 16.Ne3 Dc6
cu joc mai bun pentru negru) 10.f5!?
(O mutare îndoielnică, după care se
pierde timp și face ca strângerea
la d5 să aibă și mai mare efect.
Era mai bine 10.a4 b6 11.Nd3 Nb7
12.De2 Te8 13.f:e5 C:e5 14.Nf4 Dc7
15.Rh1 Cf7 16.Cd4 g6 17.Cf3 Nf6
18.C:e5 C:e5 19.Tael cu joc egal)
10...b5 11.a3 Nb7 12.Nf3 Tc8 13.Ne3
Cb6 14.Cd2 (Ca urmare a greșelii de
la mutarea a 10-a albul a intrat în-
tr-o poziție dezavantajoasă. Înaintarea
pionului „d“ nu mai poate fi împie-
dicată, de exemplu: 14.Cd5 N:d5 15.
e:d5 e4 16. Ne2 Cb6 și negrul a
câștigat pionul d5. La mutarea din
text negrul și-a realizat în modul cel

mai avantajos scopul său strategic)
14...d5 15.e:d5 Cb:d5 16.C:d5 C:d5 17.
Nf2 Dc7 18.c3 Tf8 19.De2 Cf4 20.
Ce4 (Și după 20.N:b7 D:b7 21.De4
Dc7 22.Cf3 Cd3 negrul stă mai bine)
20...Cd3 21.Ne3 N:e4 22.N:e4 Dc4
23.Df3 (La 23.N:d3 T:d3 24.Nf2 Tcd8
25.Tad1 e4 26.T:d3 e:d3 27.Dd2 Nf6
urmat de a5 și b4, negrul are o
poziție câștigată) 23...e4 24.Ng4 (La
24.Ne2 ar fi urmat foarte frumos
24...Nc5 25.Dd2 C:b2! 26.N:c4 T:d2
27.N:c5 T:c5 și negrul câștigă) 24...
Tc6 25.Rh1 a5! 26.Dc2 Nf6 27.Tfd1
Tcd6 28.Tab1 (Negrul amenința 28...
b4 29.a:b4 a:b4 30.c:b4 N:b2! și nu
mergea 31.T:d3 din cauza 31...T:d3
32.D:b2 T:e3) 28...h6 29.g3 Da2 30.Ng1
(Se amenința 30...C:b2 31.T:d6 D:b1+
sau 31. T:b2 T:d1+ și negrul câștigă.
După mutarea din text negrul se rein-
toarce la planul inițial: strângerea cu
pionul b4) 30...Dc4 31.Ne3 b4! 32.
a:b4 a:b4 33.c:b4 D:b4 34.b3 Nc3! (A-
ceastă mutare împiedică pe alb să mute
Td2; păstrând nebulul negru poate
dubla turnurile pe coloana „a“, pă-
trunzând apoi pe linia a doua) 35.h4
Ta8 36.Tf1 Tda6 37.Nh3 Ne5! (După
ce negrul a dublat turnurile, urmează
schimbul nebulului din e3, care
apără punctul „f2“) 38.N:e5 D:e5 39.
Ng2 Ta2 (Albul a fost redus la pa-
sivitate și nu se poate opune ca ne-
grul să-și realizeze planul principal:
pătrunderea pe linia a doua. Acum
albul este forțat să dea calitatea,
după care câștigul este o chestiune

de tehnică) 40.D:e4 Cf2+ 41.T:f2 D:f2 42.Rh2 Tc8 43.Tg1 Tc3 44.De1 T:b3 45.D:f2 T:f2 (Ca urmare a atacului cu figuri grele, albul a fost nevoit să schimbe damele, intrând într-un final pierdut) 46.g4 h5 47.g:h5 T:f2 48.h6 Th5! (După această mutare, albul este complet pierdut. Au mai urmat câteva mutări în virtutea inerției) 49. Nh3 T:h6 50.Tg4 Ta6 51.Ng2 Ta2 52. Rg1 Tb1+ 53.Rh2 Tbb2 54.Rh3 T:g2+ (Cel mai simplu) 55.T:g2 T:g2+ 56. R:g2 Rh7 57.Rf3 Rh6 58.Rg4 Rg6 59.Rg3 Rh5 60.Rh3 g6 și albul a cedat.

(Comentarii de I. Szabo, maestru al sportului)

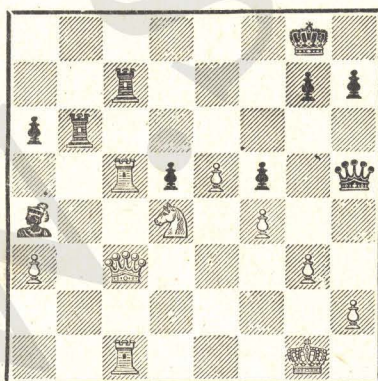
178. INDIANA NIMZOVICI

L. Portisch J. Penrose
(R.P.U.) (Anglia)

Campionatul mondial studențesc,
Budapesta, 1959

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.f3 d5 5.a3 Ne7? (Retragerea nebulului la e7 constituie o greșeală în această poziție, deoarece permite albului să ocupe definitiv centrul prin e2—e4. Negrul a uitat că scopul principal al mutării Nb4 este tocmai împiedicarea mutării e2—e4. De obicei aici se joacă 5...N:c3+ 6.b:c3 0-0 7.c:d5 e:d5 8.e3 Ch5 9.Ce2 f5 10.g3 b6 11.Ng2 Na6 12.0-0 Cf6 13.Tel Cc6 14.Cf4 De8 cu egalitate, ca în partida Taimanov — Averbach, campionatul U.R.S.S. 1959. De asemenea, negrul putea, prin intervertire de mutări, să intre în varianta Sämisch din apărarea Nimzovici, în care, după ultimele analize, negrul egalează jocul, de exemplu: 5...N:c3+ 6.b:c3 c5 7.c:d5 C:d5 8.Dd2 Cc6 9.e4 Cb6! 10.Nb5 Nd7 11. Ce2 Ca5! 12.Tb1 Tc8 cu joc mai bun pentru negru — Botvinnik—Donner, Mîchen, 1958. Dacă albul joacă 8.d:c5 (mutarea lui Keres), atunci cel mai bine este 8...f5! 9.c4 Df6 10.Ng5 D:g5 11.c:d5 e:d5 12.D:d5 Cc6 și negrul stă mai bine) 6.e4 0-0 7.e5 Ce8 8.f4 d:c4 9.Cf3 c5 10.N:c4 Cc7 11.Ne3 c:d4 12. C:d4 Cc6? 13.C:c6 b:c6 14.0-0 Cd5 (Nici schimbul damelor nu ar fi fost mai bine pentru negru deoarece finalul care rezultă este pierdut din cauza slăbiciunilor de pioni de pe flancul damei și a greutatea în dezvoltare) 15.N:d5 (O decizie surprinzătoare. Albul apreciază just poziția și renunță cu ușurință la perechea de nebuni, pentru a obține o majoritate de pioni mobili pe flancul damei și ocuparea coloanei „c” cu piesele grele) 15...c:d5 (După 15...e:d5 albul obține un atac decisiv prin 16.f5!) 16.b4! (O mutare extrem de tare, după care albul va controla definitiv câmpul c5) 16...Nd7 17.De2 f6 (Negrul încearcă să deschidă jocul pe flancul regelui și în centru, pentru a valorifica perechea sa de nebuni) 18.Nd4 f5? (Din nou o inexactitate. Negrul este inconsecvent. Trebuia totuși schimbat la e5, deși și în acest caz albul ar fi stat mai bine. După blo-

care centrului, negrul este strategic pierdut. Campionul R. P. Ungare realizează în continuare cu multă precizie avantajul pozițional obținut din deschidere) 19.De3 Db8 20.Nc5! (Albul schimbă unul din nebunii negrului pentru a-și pune în valoare și mai mult avantajul său, obținând în continuare un cal foarte tare contra unui nebul slab) 20...N:c5 21.b:c5! (Foarte bine jucat. Pionul liber de pe coloana „c”, plus ocuparea câmpului d4 cu calul îi dau albului un avantaj decisiv) 21...Tc8 22.Ce2 Tc7 (La 22...Nb5 ar fi urmat 23.Tfb1) 23.Tfc1 Df8 24.Tc2 Tac8 25.Tac1 De7 26.Cd4! (Impiedică manevra Nb5—Nc4) 26...Na4 (Ar fi fost greșit T:c5 din cauza C:f5 și albul câștigă calitatea) 27.c6 (Pionul la c6 incomodează și mai mult mișcările negrului) 27...Tb8 28.Dd3 (Amenința Da6 cu câștig de piesă) 28...Tb6 29.Tc5 a6 (Din nou se amenință 30.Ta5 Nc6 31.Tc5 și legătura pe coloana „c” decide partida în favoarea albului) 30. Dc3 Dh4 (Negrul încearcă să obțină contrașansa printr-un atac la rege) 31.g3 (Evident, 30.Da5 ar fi fost o greșeală din cauza 30...Tb2) 31... Dh5 32.C:e6 (Nici acum mutarea 32. Da5 nu ar fi fost bună din cauza aceleiași pătrunderi a turnului negru pe linia a doua. Prin schimbul de pioni care urmează albul distruge complet poziția pionilor negri din centru și decide partida în favoarea sa prin pătrunderea pieselor grele pe linia a opta) 32...T:c6 33.Cd4! (Vezi diagrama. Pe această mutare s-a ba-

zat albul. Acum negrul pierde în câteva mutări) 33...T:c5 (Forțat) 34. D:c5 Tb2 (Turnul negru pătrunde la b2, însă este prea târziu) 35.D:d5+ Rh8 36.Tc8+ Ne8 37.Cf3 (Apără matul la h2 și amenință De6 cu câștig imediat) 37...h6 38.De6 Rh7 39.T:e8 Dh3 40.Dg8+ Rg6 41.Ch4+! Rh3 42.Df7+ și negrul cedează.

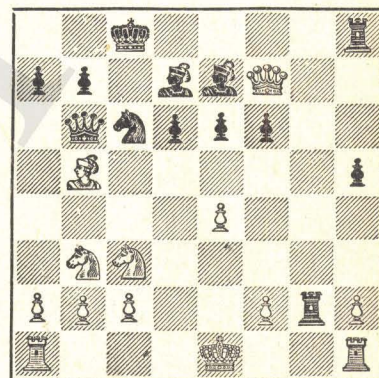
(Comentarii de C. Radovici, maestru al sportului)

179. APĂRAREA SICILIANĂ

O. Pușcașu A. Günsberger
Semifinalele camp. R.P.R.,
Cluj, 1959

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 Db6 (O mutare

mai neobișnuită pentru a evita variantele prea bine cunoscute ale atacului Rauzer) 7.N:f6 (După 7.Cb3 e6 8.Dd2 Ne7 9.0-0-0 0-0 10.f3 a6 se ajunge la o poziție cunoscută cu șanse aproximativ egale) 7...g:f6 8.Cb3 e6 9.Df3 (Probabil era mai bine continuarea dezvoltării cu 9.Dd2 urmată de 0-0-0 și f2—f4. Prin manevra damei albul câștigă un pion, dar avantajul de dezvoltare al negrului și poziția proastă a damei albe compensează pionul sacrificat) 9...Ne7 10. Dg3 Nd7 11.Dg7 0-0-0 12.D:f7 h5! (Impiedică retragerea damei albe, ceea ce asigură negrului cel puțin remiza prin atacul asupra damei albe cu Td8—f8—g8) 13.Nb5 (Pentru a evita prinderea damei după 13...Tdf8 14.Dg6 Tfg8 15.Df7 Rd8! urmat de Ce5) 13...Tdf8 14.Dg6 Tfg8 15.Df7 T:g2! (Vezi diagrama. Dacă acum

albul încearcă să câștige o piesă prin 16.N:c6, atunci urmează 16...D:f2+ 17.Rd1 D:c2+ 18.Re1 Df2+ 19.Rd1 T8g8 și negrul câștigă) 16.Tf1 Dd8 (Cu amenințarea 17... Ce5) 17.N:c6 b:c6 18.Th1? Nf8 (Amenința să prindă dama cu 19...Tg7) 19.e5 f5 20.0-0-0 Tg7 (Negrul forțează schimbul damelor, după care câștigând un pion și având perechea de nebuni, are asigurat un final câștigat) 21.Df6 D:f6 22.e:f6 Tg2 23.Tdg1! (Cea mai bună contrașansa a albului. Era prea pasiv 23.Tdf1, la care ar fi urmat simplu 23...Th6) 23...T:f2 24.f7 Th7 25. Tg8 T:f7 26.Th8 (Albul câștigă pionul „h” creîndu-și un pion liber, dar nu se poate apăra împotriva înaintării pionilor centrali ai negrului) 26...Tf6 27.T:h5 Th6 28.Tg5 Rc7 29.h3 e5 30. a3 Ne7 31.Tg7 Nf6 32.Tg3 (Mai multă rezistență opunea 32.Tf7) 32...f4 33. Tg1 Nf5 34.Cd2 d5 35.h4 e4 36.Cd1 Te2 37.Te1 T:e1 38.T:e1 T:h4 39.Tg1 Th2 40.Cf1 Te2 și albul a cedat.

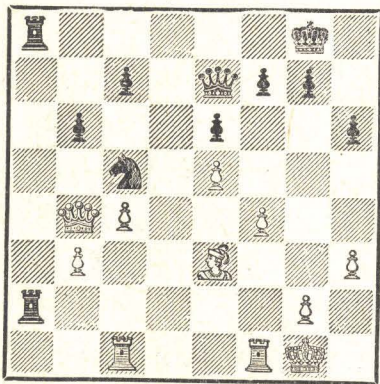
(Comentarii de A. Günsberger, maestru al sportului)

180. APĂRAREA SICILIANĂ

I. Kontrol C. Partos
Semifinalele camp. R.P.R.,
1959, Cluj

1.e4 c5 2.f4 Cc6 3.Cf3 g6 (O mutare șablon. Mai bine era 3...e6 4.Cc3 d5 5.Nb5 Cge7 cu joc egal și nu 5...Cf6 6.e5 Cd7 7.N:c6 b:c6 8.0-0 Ne7 9.d3

tată tocmai împotriva intenției albului. La 20.Ta1 aveam intenția să joc: 20...T:a1 21.T:a1 T:a1 22.D:a1 Cb4 și dacă 23.C:b4 D:b4 24.Da7 atunci 24...D:b3 25.Db7 D:c4 cu final mai bun. În orice caz după schimbul turnurilor, negrul ar fi obținut avantaj datorită posibilității de a pătrunde cu dama la a3 sau b4, în eventualitatea schimbului calului c2) 20.Ce5!? (Este adevărat că prin această mutare albul scapă de pionul slab d4, dar negrul obține câmpul c5 pentru cal ceea ce îi mărește și mai mult perspectivele pe flancul damei) 20...N:e5 21.d:e5 Cd7 22.f4 Cc5 23.Cb4 C:b4 24.D:b4 b6! (Vezi diagrama. Du-

blarea pionilor negri pe coloana „c” nu constituie un dezavantaj ci un avantaj în finalul de turnuri care urmează. Dacă albul nu schimbă la c5, atunci negrul păstrează în orice caz avantaj datorită poziției mai bune a pieselor) 25.N:c5 D:c5+ 26.D:c5 b:c5 27.Tf2 T2a3 28.Tc3 Tb8 (Se putea juca și direct Td8) 29.Tf3 Td8 30.Tfd3 Td4 31.g3 Ta2 32.Rf1 Rh7! (Începutul unui marș original al regelui spre teatrul principal de operații. Slăbiciunea pionului f4 împiedică pe alb să joace g3-g4, iar schimbul la d4 dă negrului un puternic pion liber) 33.Re1 Rg6 34.T:d4 c:d4 35.Td3 c5 36.Td2 Ta3 37.Tb2 Rf5 38.Rf2 Re4 39.b4 c:b4 40.T:b4 Ta2+ 41.Re1 Re3 42.Rf1 d3 43.Tb3 Ta1+, 44.Rg2 Re2 și albul a cedat.

(Comentarii de Natalia Iliescu)

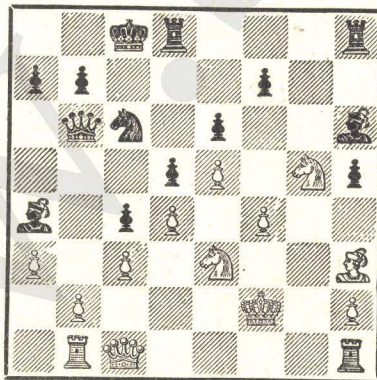
183. APĂRAREA FRANCEZA

J. L. Ormond P. Diaconescu
(Elveția) (R.P.R.)

Jucată în cadrul campionatului mondial prin corespondență, grupa maeștri

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Cc6 5.Cf3 Db6 6.a3!? (O continuare modernă având drept scop prevenirea mutării Nb4+, care forțează pe alb să renunțe la rocadă. Totodată pregătește mutarea b2—b4, pentru a lichida presiunea asupra pionului d4) 6...c4! (Această mutare a fost folosită cu succes la turneul internațional de la Erfurt, 1955, și se pare că pune la îndoială sistemul cu 6. a3 — vezi Revista de Șah, Nr. 1/1956.

Alte continuări dau avantaj albului: 6...Nd7 7.b4 c:d4 8.c:d4 Cge7 9.Cc3 Cf5 10.Ca4! Dd8 11.Nb2 Ch4 12.C:h4 D:h4 13.Nd3! f5 14.0—0 Ne7 15.f4 0—0 16.Cc5 N:c5 17.d:c5, Unzicker—Gligorici, Stockholm 1952; 6...a5 7.Nd3 Nd7 8.Nc2 etc.) 7.g3 (Într-o partidă Bastricov — Zurahov, campionatul R.S.F.S.R. 1955 s-a jucat 7.Ne2 Nd7 8.0—0 f6 9.Cbd2 f:e5 10.C:e5 C:e5 11.d:e5 0—0—0 12.a4 Cge7 13.b3 c:b3 14.C:b3 cu joc mai bun pentru alb) 7...Cge7 8.Cbd2 Ca5 9.Nh3 (Până aici ca în partida Dely—Franz, Erfurt 1955, s-a jucat 9.Ng2 și negrul a obținut avantaj în cele din urmă. Mutarea din partidă se pare că nu rezolvă favorabil problemele deschiderii pentru alb) 9...Nd7 10.Cf1? (O mutare dubioasă, care permite pătrunderea pieselor negre în poziția albului înainte ca acesta să-și fi terminat dezvoltarea. Schimbul calului contra nebului va fi în avantajul negrului) 10...Cb3 11. Tb1 C:c1 12.D:c1 Na4 (Negrul fixează slăbiciunea câmpului b2, paralizând întreg jocul albului pe flancul damei) 13.Ce3 Cc6 14.Cfd2 h5! 15.f4 g5!! (O mutare bună, care deschide poziția albului. Nu merge acum 16.f:g5 din cauza 16...C:e5! cu amenințarea 17...Cd3, iar după 17.Nf1 h4! cu avantaj, căci la 18.Cg2 urmează 18...h:g3 19.d:e5 Df2 mat) 16.Rf2 g:f4 17.g:f4 Nh6 18.Cf3! (O cursă! La 18...N:f4? ar urma 19.C:d5 N:c1 20.C:b6 a:b6 21. Tb:c1 și albul obține avantaj pozițional prin manevra Cf3—g5—e4—d6 sau f6) 18...0—0—0 19.Cg5 (Vezi diagrama)

19...C:d4! (Negrul sacrifică o figură pentru deschiderea centrului, punând astfel în valoare perechea sa de nebuni și expunând regele alb în fața unui atac puternic) 20.c:d4 (La 20. C:f7 ar fi urmat 20...Cb3 21.Del Cc5 22.Nf1 Ce4+ 23.Rf3 N:f4! și acum următoarele variante:

a) 24.R:f4 Td8 25.C:d5 T:f7+ 26. Cf6 C:f6 27.e:f6 T:f6 și câștigă.

b) 24.C:c4 d:c4 25.R:f4 Thf8 26. R:e4 Nc6+ 27. Rf4 T:f7+ și câștigă.

c) 24.C:h8 N:e3 25.Cg6 Cd2+ 26. Re2 d4 27.c:d4 D:d4 etc.

d) 24. C:d8 Tf8! etc.) 20...D:d4 21. Rf3 (O mai mare rezistență oferea

21.Cf3! D:f4 22.Cg2 D:c1 23.Tb:c1 N:c1 24.T:c1 etc.) 21...N:g5 22.f:g5 De4+ 23.Rf2 Dh4+ 24.Rg2 Nc6 și albul a cedat, deoarece nu are apărare împotriva amenințării 25...d4+.

(Comentarii de P. Diaconescu și C. Partos)

184. APĂRAREA SICILIANA

B. Parma K. Billčki
(Iugoslavia) (Argentina)

Campionatul mondial al juniorilor, Münchenstein, 1959

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5. Cc3 a6 6.Ng5 e6 7.Df3 (În turneele din ultimii ani se joacă aproape exclusiv 7.f4. Mutarea 7.Df3 este mai veche și a fost jucată în multe partide între anii 1949—1954) 7...Nd7! (Planul negrului este de a dezvolta calul la c6, schimbul la d4, dama la c7 sau a5, urmat de 0—0—0. Aceasta este linia de joc cea mai bună, recomandată de Pachman, care constituie o ameliorare apreciabilă față de jocul mai puțin precis al negrului, cu dezvoltarea nebului la e7, ca de exemplu în cunoscuta partidă Nejmetdinov—Paoli, București 1954, cartea turneului pag. 119) 8.0—0—0 Cc6 9.Dg3 (Alte posibilități sint: 9.Ne2 Ne7 10.g4 Da5 11.h4 C:d4 12.T:d4 h6 13.Nd2 e5 cu joc egal: Letelier—Rossetto, Buenos Aires 1955, sau 9.Tg1 Ne7 10.g4 Dc7 11.Ne3 C:d4 12.N:d4 e5 13.Ne3 Nc6 14.g5 Cd7 15.Nh3 cu șanse mai bune pentru alb: Toran—Wexler, Buenos Aires 1955. În acest din urmă exemplu, Pachman recomandă 10...C:d4 11.T:d4 De5 12.Ne3 Nc6 cu joc bun pentru negru) 9...C:d4 10.T:d4 Da5 11.Ne2 Nc6 12. f4 h6 13.N:f6 g:f6 14.Dh4 f5 15.e:f5 D:f5 (Albul are un mic avans de dezvoltare și o poziție mai bună de pioni. În schimb negrul are perechea de nebuni și centrul de pioni a cărui eventuală înaintare poate fi periculoasă) 16.Nd3 Dc5 17.f5 (Cu ultimele două mutări albul vrea să folosească poziția expusă a regelui negru în centru. Cum acțiunea aceasta nu reușește, negrul se consolidează în centru și trece apoi la contraatac pe flancul damei) 17...Ne7! 18.f6 Nf8 19.Ne4 d5 20. Nf3 0—0—0 (Acum albul nu mai are perspective de atac și negrul are timp să pregătească în liniște o contraacțiune puternică în centru și pe flancul damei) 21.Thd1 Td7 22.Tg4 (Un plan mai bun ar fi fost 22.Dh5 urmat de g2—g4, h2—h4 și g4—g5) 22...Rb8 23.Del Nd6 24.Tg7 Tc8 25. h4 d4! (Preludiul unei combinații deosebit de interesante) 26.Ce4 D:c2+!! 27.R:c2 N:e4+ și albul a cedat. Cunoscuta temă a șahului dublu combinată cu deschiderea de linii. La 28.Rb3 urmează Nc2 mat, iar la 28.Rd2 Tc2 mat.

CONSULTAȚII

L. ȚUCA, antrenor

Majoritatea de pioni pe aripa regelui

Intr-un articol precedent (vezi Nr. 6) ne-am ocupat de clasică majoritate de pioni pe aripa damei, cu tot complexul de probleme strategice și tactice care decurg din existența ei. În mod firesc, o majoritate de pioni pe aripa damei este aproape întotdeauna contrabalansată de o majoritate de pioni adversă pe celălalt flanc, pe aripa regelui.

După cum am arătat, această majoritate este mai greu de folosit decât aceea de pe aripa damei datorită faptului că înaintarea ei slăbește poziția regelui, care poate ușor deveni un obiectiv de atac pentru forțele adverse, mai ales în jocul de mijloc. Odată cu micșorarea numărului pieselor prin schimburi (și în special după schimbul damelor), deci pe măsura apropierii de final, primejdia unor astfel de atacuri asupra regelui scade și majoritățile de pioni de pe cele două flancuri tind să devină calitativ egale.

Majoritatea de pioni de pe aripa regelui poate înainta cu succes și în jocul de mijloc, în anumite condițiuni dintre care cele mai importante sînt următoarele:

1) Existența unei superiorități în așezarea pieselor sau a unor slăbiciuni în poziția pionilor adversi (pe flancul regelui), care să justifice efectuarea unui atac combinat de figuri și pioni asupra poziției regelui advers.

2) Lipsa de mobilitate a majorității adverse pe aripa damei, din diferite motive (blocadă, poziție slabă a pieselor etc.).

3) Majoritatea de pioni adversă pe aripa damei este iluzorie ea neputînd crea un pion liber (cazul formației de pioni a negrului în varianta schimbului din partida spaniolă, a6, b7, c7, c6). De obicei în acest caz defecțiunea acestei majorități este compensată de poziția bună a figurilor ceea ce duce la o interesantă luptă între avantajul strategic al unei majorități bune față de o majoritate slabă, contra avantajului tactic reprezentat de poziția mai bună a figurilor.

În legătură cu perspectivele de succes ale înaintării majorităților de pioni pe aripa regelui trebuie să subliniem că, în general, o majoritate de 4 contra 3 pioni este mai favorabilă decât una de 3:2 pioni. Explicația este simplă: avînd patru pioni la dispoziție, doi dintre ei pot fi păstrați pentru protecția regelui („g” și „h”), iar ceilalți doi pot înainta creînd posibilități de atac pe flancul regelui. Cînd majoritatea este de numai 3:2, atunci numai un singur pion poate înainta fără riscuri („f”); imediat ce înaintează și pionul „g” regele rămîne expus atacurilor.

Și acum, după teorie — practica:

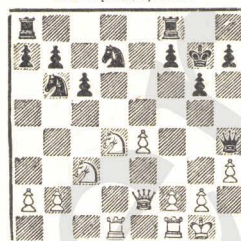
Primul nostru exemplu (vezi diagrama I) prezintă un caz caracteristic de atac asupra regelui folosind doi dintre cei patru pioni ai majorității. Justificarea atacului este clară: piesele albe dețin poziții mai bune (în special cali) iar poziția de pioni care apără regele negru prezintă slăbiciuni din cauza absenței nebulului de cîmpuri negre. În aceste condiții, la care se adaugă faptul că piesele negre sînt prost așezate în vederea susținerii înaintării propriiei majorități pe aripa damei, — înaintarea celor doi pioni „e” și „f” ai majorității albe pe aripa regelui constituie planul logic și natural care asigură albului excelente perspective de cîștig.

A urmat: 18.f4! Cf6 (Inercarea de a înainta pionii de pe flancul damei prin 18...c5 nu este bună din cauza 19.Cdb5 iar pregătirea acestei înaintări prin a7-a6 este prea lentă. De aceea negrul încearcă să organizeze apărarea pe flancul regelui) 19.Df3! (Pentru a putea răspunde la 19...Ch5 cu 20.C4e2, apărînd punctul g3 și pregătind după un eventual 20...Tad8 replica 21.e5 cu amenințările g2—g4 și Cc3-a4-d6) 19...Rg8 20.e5 (Regula înaintării majorităților de pioni este valabilă și pentru jocul de mijloc: întîi înaintează „candidatul” de pion liber!) 20...Cfd5 21.Ce4 Cc4!? (Se dovedește o pierdere de timp. Oricum însă negrul avea de rezolvat probleme foarte grele. Inercarea 21...f5 este respinsă de 22.Cg5! și dama neagră nu mai are retragere. Probabil că cea mai bună apărare pentru negru era 21...Tac8 urmat de Tc7 menținînd tactica apărării strict pasive) 22.Tcl C4b6 (22...C:b2 23.Tb1 și turnul alb pătrunde la b7) 23.Cd6 Tab8 (Era mai bine 23...De7) 24.Tce1!? (Chiar jucători foarte buni lasă să le scape ocazii de a decide partida pe cale tactică. Albul ar fi putut cîștiga frumos aci cu... Inercați să găsiți singuri continuarea cîștigătoare) 24...f6 (Szabo încearcă să se salveze cu un sacrificiu de calitate care va fi frumos răsturnat de adversar. Mai multă rezistență se putea opune cu 24...Cd7) 25.Ce6 f:e5 26.C:f8 T:f8 27.T:e5 C:f4 (S-ar părea că negrul a obținut ceva contrajoc,

dar...) 28.Cf5! și negrul a cedat. După schimburi finalul este pierdut.

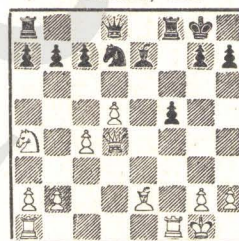
Poziția din diagrama II prezintă un caz de atac pe flancul regelui folosind un singur pion al unei majorități de 3:2. Negrul este pus în fața unei probleme dificile: majoritatea albului pe flancul damei este destul de înaintată și amenință să devină periculoasă după un eventual c4—c5 urmat de Tael și b2—b4. Colle a rezolvat problema pe cale tactică, în mod foarte ingenios.

I
L. Portisch-L. Szabo
Budapesta, 1959

Albul mută

II
Spielmann-Colle
Dortmund, 1928

Negrul mută

17...b5! (O mutare frumoasă prin care negrul, cu prețul unui pion, anulează pentru un timp destul de îndelungat puterea de înaintare a majorității albe) 18.c:b5 Nd6 (Pentru a înțelege esența concepției negrului trebuie să atragem atenția cititorului asupra prezenței nebulului de culori diferite, factor extrem de favorabil atacatorului în poziții de joc de mijloc, cînd pe tablă există și alte piese. În cazul de față, superioritatea pe cîmpuri negre combinată cu înaintarea „candidatului” majorității de pe aripa regelui, dă negrului un atac foarte puternic) 19.Tael De7 (Necesar pentru dublul control al cîmpului c5, după ce calul negru va muta la e5) 20.Nd3 Ce5! (Negrul joacă tactic foarte bine. Nu merge acum 21.Nf5 din cauza 21...T:f5! 22.T:f5 Cf3+ 23.T:f3 D:e1+ 24.Tf1 N:h2+ și negrul cîștigă) 21.Rh1 f4! 22.Te2!? (Pierde repede. Mai multă rezistență se putea opune cu 22.Cc5! urmat de Ce6) 22...Tae8 23.Cc3 Dh4 24.Ce4 Cg4 25.h3 (Nu mergea 25.g3 Dh3, nici 25.Dg1 C:h2 26.D:h2 D:h2+ 27.R:h2 f3+) 25...f3! 26.T:f3 T:f3 27.Cf6+ Rf7! și albul a cedat.

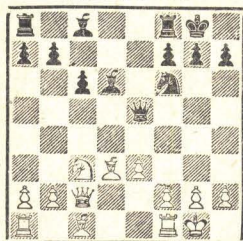
Atacul albului pe flancul regelui început în poziția din diagrama III este mult mai complicat. Poziția de pioni a negrului nu prezintă slăbiciuni și singurul avantaj al albului este de ordin tactic: poziția „în aer” a pieselor negre din centru. A urmat:

1.f4 (Din considerente tactice, aci este favorabilă înaintarea pionului „f” care se face cu tempo. Pionul „e”, candidatul, va înainta numai după ce piesele albe vor ocupa poziții mai bune. Pentru moment el trebuie să împiedice ocuparea diagonalei c5—g1 cu şah) 1...Dh5 (Mai slab este 1...De7 2.Nd2 urmat de Tael și e3—e4) 2.Nd2 (Slab este 2.e4 Nc5+ 3.Rh1 Cg4 4.h3 Dh4!) 2...Ne6 3.Tf3 Tad8 4.Taf1 Nc7 5.h3 (Cu amenințarea g2—g4) 5...Cd5 (Negrul urmărește să-și ușureze apărarea prin schimburi. În același timp el pregătește mutarea f7—f5) 6.Ce4 f5 7.Cg5 Nc8 (Slab era 7...Tde8 8.g4 f:g4 9.N:h7+ Rh8 10.Ng6 Dh6 11.h:g4 urmat de atacul pe coloana „h”) 8.g4! (O lovitură tactică frumoasă cu ajutorul căreia majoritatea albă intră în acțiune pe front larg) 8...Dg6 (Rău era 8...f:g4 9.N:h7+ Rh8 10.Ng6 Dh6 11.h:g4 N:g4 12.Tf2 și din nou decide atacul pe coloana „h”) sau 10...Dh4 11.Ne1 Dh6 12.h:g4 Nb6 13.Nf2! N:g4 14.Tg3) 9.e4! (A venit și rîndul pionului „e”) 9...N:f4 (Celelalte continuări sînt și mai slabe: 9...f:e4 10.N:e4 urmat de N:h7+ sau 9...C:f4 10.T:f4 D:g5 11.Nc4+ Rh8 12.T:f5! De7 13.Ng5 Dd6 14.N:d8 N:f5 15.N:c7) 10.T:f4 C:f4 11.N:f4 f:g4 (Negrul a dat două figuri pentru turn și doi pioni și amenință să ia un al treilea pion sau să recîștige calitatea prin T:f4. Atacul figurilor ușoare se arată însă mai eficient) 12.Nc4+ Rh8 13.Cf7+ T:f7 14.N:f7 D:f7 15.Ng5! Dd7 16.N:d8 D:d8 17.Df2! Ne6 18.Df8+ D:f8 19.T:f8+ Ng8 20.e5 g5 21.e6 Rg7 22.e7 și negrul a cedat. În acest exemplu atacul frontal al majorității de pioni a servit ca primă fază a atacului general la rege efectuat de figuri.

Poziția din diagrama IV prezintă un exemplu foarte frumos de valorificare a unei majorități de pioni pe aripa regelui în

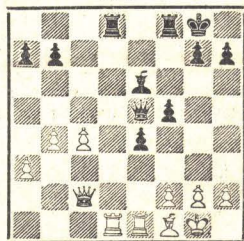
final. Negrul a continuat, în mod surprinzător, cu 22...T:d1! cedînd în mod temporar adversarului stăpînirea singurei coloane deschise. Acum la 23.T:d1 negrul ar fi putut răspunde 23...f4 cu amenințări neplăcute pe flancul regelui, de aceea albul a jucat 23.D:d1 la care a urmat 23...Dc3! Comentariul pe care-l face Alehin după această mutare (vezi „Partide alese” pag. 178) este deosebit de interesant și de mare importanță pentru aprecierea concretă a valorii pe care o reprezintă majoritățile de pioni:

III
Lisițin-I. Rabinovici
Moscova, 1935

Albul mută

IV
Yates-Alehin
Haga, 1921

Negrul mută

„Acum albului nu-i mai rămîne nimic mai bun decît să ofere schimbul damelor, deoarece dacă 24.Te3 negrul răspunzînd

24...Df6 ar fi cîștigat timp pentru ocuparea coloanei „d”, obținînd avantaj decisiv. Finalul rezultat este caracterizat prin existența unei majorități de pioni a albului pe flancul damei, însă acest avantaj nu are în cazul de față nicio însemnătate. În general una din cele mai răspîndite prejudecăți ale teoriei moderne este părerea că o asemenea majoritate de pioni reprezintă un avantaj prin sine însăși — indiferent de poziția pionilor și a pieselor. În partida de față negrul are compensații evidente: libertatea de acțiune sensibil mai mare a regelui în comparație cu regele alb stîngherit de propriii săi pioni și poziția dominantă a turnului negru pe singura coloană deschisă. Aceste avantaje trebuie să asigure victoria negrului”.

A urmat: 24.Dc1 D:c1 25.T:c1 Td8 26.g3 Rf7 27.e5 Rf6 28.Nc4 Nc8! (Negrul evită schimbul nebulilor deoarece în finalul de turnuri albul poate obține remiza) 29.a4 g5 30.b5 f4 (Ambele majorități au ajuns în faza în care „candidatul” este gata să se transforme în pion liber. Acum își spune cuvîntul poziția mai bună a regelui negru) 31.Rf1 Td2! 32.Re1 Tb2 (Stăpînirea liniei a doua este mai valoroasă decît coloana „d”) 33.g:f4 g:f4 34.Ne2 (Nu mergea 34.Td1 din cauza 34...Ng4 35.Td6+ Re7 36.Td4 Nf3 urmat de 37...e3 și negrul cîștigă. — Alehin) 34...Re5! 35.c6 b:c6 36.T:c6 (La 36.b:c6 ar fi urmat 36...f3 37.Nd1 e3 38.N:f3 e:f2+ 39.Rf1 Na6+; sau 37.Nf1 e3 38.f:e3 f2+ 39.Rd1 Ng4 și mat la mutarea următoare. — Alehin) 36...Ne6 37.Nd1 Tb1 (Amenințînd Nb3 și Ng4) 38.Tc5+ (38.Rd2 e3+ 39.f:e3 f:e3+ 40.Rc2 Nf5+) 38...Rd4 39.Tc2 e3 (În timp ce majoritatea albă nu mai poate înainta, „candidatul” negru devine pion liber) 40.f:e3 f:e3 41.Tc6 Ng4 42.Td6+ Rc5 43.h3 Nh5 și albul a cedat.

SAHmagazin

ȘTIATI CĂ...

... Tablele de demonstrație au fost folosite pentru prima oară cu ocazia celui dintîi meci pentru campionatul mondial care a avut loc în anul 1886 între Steinitz și Zuckertort?

... Federația internațională de șah (FIDE) a luat ființă în anul 1924 și că România a fost una din țările fondatoare ale acestui for sportiv internațional?

... Prima carte de șah apărută în Rusia a fost traducerea în anul 1791 a cărții renumitului om de știință și democrat Benjamin Franklin (1706—1790) intitulată „Moralitatea jocului de șah”? Cartea a fost retipărită la Mosco-

va în anul 1803, după cum scrie revista Sahmatî v SSSR 1957, pag. 247.

... În anul 1928 a rulat la Leningrad filmul documentar de scurt metraj „Sărbătorea șahistă a sindicatelor din Leningrad”?

... În lunile iulie-august 1923 a avut loc la Scheveningen în Olanda un turneu la care au participat 10 jucători olandezi și 10 jucători străini, jucînd unii împotriva altora, dar niciodată între ei și că acest sistem de joc a dat mai tirziu termenul „sistemul Scheveningen”, privitor la organizarea turneelor și varianta Scheveningen în apărarea siciliană?

CĂDEREA REGELUI NEGRU

De curînd literatura șahistă s-a îmbogățit cu o nouă lucrare aparținînd cunoscutului maestru internațional de compoziție A. Herbstman, unul din cei mai străluciți reprezentanți sovietici ai șahului artistic. Lucrarea sa, intitulată „Căderea regelui negru”, cuprinde sub forma

unor povestiri originale o culegere a celor mai izbutite compoziții-glume din literatura șahistă mondială. Brodate fiecare pe un subiect literar, de cele mai multe ori cu reală valoare artistică, povestirile umoristice din cartea lui Herbstman sînt pentru lectorul șahist un

prilej de adevărată desfătare.

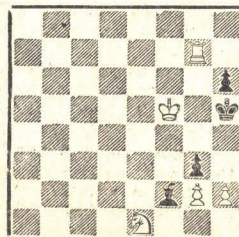
Reproducem mai jos una din aceste istorioare amu-

zante, în miezul căreia se află o celebră problemă de șah a compozitorului clasic american Samuel Lloyd.

În linia întîi

Multora dintre șahiști le este cunoscut faptul că învins de Petru cel Mare, regele Suediei Carol al XII-lea se afla deținut la Bender, într-un castel, chiar de foștii săi aliați: turcii.

Desigur, nu era ușoară viața ambițiosului monarh în asemenea condiții. Pentru a-și mai distra gîndurile de la sumbrele evenimente prin care trecuse, el juca adesea șah cu unul din apropiații săi. Într-una din partidele lor, regele (care era un jucător destul de bun) a ajuns la următoarea poziție:

Fiind la mutare, el anunță pe adversarul său: „Mat în 3 mutări!” Într-adevăr, după 1.T:g3! N:g3 2.Cf3! N ori unde urma 3.g4 mat, dar în acest moment răsună un zgomot de sticlă spartă și un glonte rătăcit, intrat pe fereastră, zbură calul alb de pe tablă.

Privind poziția rezultată, regele spuse: „Nu-i nimic. Cu toate acestea, te voi face mat, dar în patru mutări, după 1.h2:g3 Ne3 2.Tg4 Ng5 3.Th4+! N:h4 4.g4 mat sau 1...Ne1 2.Tg4 N:g3 3.T:g3 Rh4 4.Th3 mat!!

N-apucă însă să termine cum trebuie ultimele cuvinte, cînd un nou glonte nimeri tabla de șah și înlătură pionul alb h2.

Carol al XII-lea găsi și aici următoarea și ultima soluție: „Mat în cinci mutări! Iată cum, dragă prietene: 1.Tb7! Ne3 2.Tb1 Ng5 3.Th1+ Nh4 4.Th2! g:h2 5.g4 mat sau 1...Ng1 2.Tb1 Nh2 3.Te1! Rh4 4.Rg6 și 5.Te4 mat!!

Activitatea sahistă în țară

PITEȘTI — CIMPULUNG-MUȘCEL 6:2

Activitatea sahistă în regiunea Pitești crește și se dezvoltă neîncetat și se bucură de o organizare tot mai bună. După disputarea sferturilor de finală, comisia regională de șah a organizat un meci între echipele orașelor Pitești și Cimpulung-Muscel.

La această întâlnire amicală echipele au fost reprezentate prin 8 jucători. Victoria a revenit echipei orașului Pitești, unde s-a desfășurat meciul, cu scorul de 6—2.

E. Buzoianu — corespondent

BUCUREȘTI

Concurs de clasificare

Secția de șah a asociației sportive Radio-Televiziune din raionul Gh. Gheorghiu-Dej se remarcă printr-o activitate susținută în cadrul asociațiilor din acest raion. Recent, la această asociație a fost organizat un concurs pentru sahiști neclasificați, la care s-au înscris 13 jucători. Concursul a fost câștigat de G. Naumenco cu 11½ puncte din 12 posibile. Pe locul II s-a clasat V. Ștefan cu 10 puncte, iar pe locul III I. Presură cu 7 puncte etc.

Din numărul de 13 participanți, 12 jucători au obținut normele pentru categoriile a IV-a și a V-a.

G. Ciobotariu, corespondent

CAMPIONATUL ORAȘULUI CRAIOVA

În ultimul timp se face tot mai simțită o înviorare în activitatea sahistă din acest important centru sportiv. Una din cele mai reușite manifestări sahistice ale anului a fost fără îndoială campionatul orașului pe anul 1959. La concurs au luat parte cei mai buni jucători de șah din localitate. După o luptă dîră, titlul de campion al orașului Craiova pe anul 1959 a revenit candidatului de maestru **Vasile Dunăreanu**, care a realizat 14½ puncte din 15 posibile.

Celelalte rezultate se pot urmări în tabelul campionatului. Iată și o interesantă partidă din acest concurs:

Vasile Dunăreanu — **Leonard Popazov**

1.Cf3 d5 2.g3 Cf6 3.Ng2 Nf5 4.0-0 e6 5.d3 Ne7 6.Cbd2 0-0 7.Ch4 Ng4 8.De1 c6 9.e4 d:e4 10.d:e4 Cbd7 11.h3 Nh5 12.f4 Ce8 13.Chf3 N:f3 14.C:f3 Cd6 15.b3 Cb6 16.Nb2 Cb5 17.Td1 Nc5+ 18.Rh2 De7 19.a4 Cc7 20.Nc3 Ca6 21.a5 Cd7 22.b4 Nd6 23.Dd2 și negrul cedează.

Numele participanților	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Total puncte
1 Dunăreanu Vasile	●	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14 1/2
2 Socoteanu Mihai	1/2	●	1/2	1	1/2	1	1	1	1	1/2	0	1	1	1	1	1	12
3 Popazov Leonard	0	1/2	●	1	1	0	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	12
4 Gabroveanu C-tin	0	0	0	●	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	11
5 Porcescu Adrian	0	1/2	0	0	●	1/2	1	1	1	1	1	1/2	1	1	1	1	10 1/2
6 Dumitrașcu Nicu	0	0	1	0	1/2	●	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10 1/2
7 Popa Valeriu	0	0	0	0	0	1	●	1	0	1	1	1	1	1	1	0	8
8 Eremiciuc Vlad	0	0	1/2	1	0	0	0	●	1	0	1	1/2	1	0	1	1	7
9 Stuparu Ion	0	0	0	0	0	0	1	0	●	1	1	1	1	1	0	1	7
10 Diatcu Alexandru	0	1/2	0	0	0	0	0	1	0	●	1	1/2	0	1	1	1/2	5 1/2
11 Buică Constantin	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	●	1	1	1/2	0	1	4 1/2
12 Văcaru Gheorghe	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	0	1/2	0	●	0	1/2	1	1	4
13 Cernea Gheorghe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	●	1	0	1	4
14 Melnic Virgil	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1/2	1/2	0	●	1/2	1	3 1/2
15 Popescu Nicolae	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1/2	●	0	3 1/2
16 Bălășoiu C-tin	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1/2	0	0	0	0	1	●	2 1/2

Studii și probleme

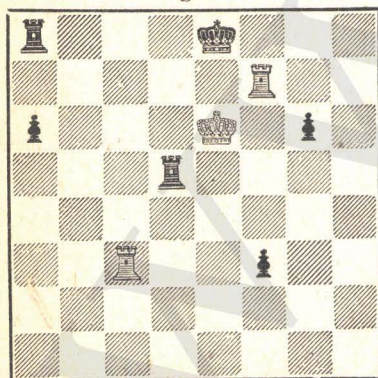

Studii

Concursul nostru internațional, 1959

Arbitru: P. Farago (Cluj)

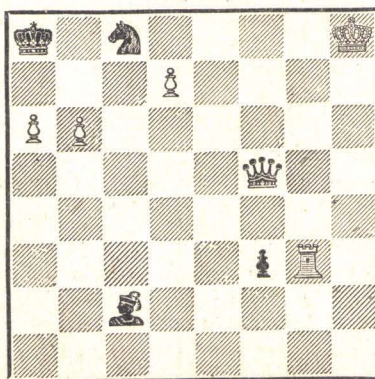
B. Jamnicki
Zagreb

397

Alb câștigă

G. A. Nadareishvili
Tbilisi

398

Remiză

DEZLEGĂRI

387 — A. Konstantinovi (Re3, Cb5, Pa5, h5/Rf5, Na2, Pe5 — alb câștigă)

1.Cc3 Nc4 (1...Nf7 2.Ce4! Nd5 3.h6; la 2... N:h5 3.a6) 2.Ce4 Na6 3.Rd2! (zugzwang) și acum nebulul negru este prins pe toate cîmpurile pe care ar muta.

388 — V.Nestorescu (Rd3, Tg5, Nh2, Cc8 Pd7/Rd8, Tb7 Nf8 — alb câștigă).

1.Tg8 T:d7+ 2.Cd6! Re7 3. Ng3! (3.Nf4? Nh6!! 4.Ng3 Nc1 5.Re4 T:d6! =; 3.Re4? Td8! =) 3...Nh6 (3...Ta7 4.Cc8+; 3...Tc7 4.Cf5+) 4.Re4! Nc1 (4...Rf6 5.Nh4+ Re6 6.Tg6 mat) 5.Rd5! (5. Rf5? T:d6=) 5...Nb2 (5... Rf6 6.Nh4+ Ng5 7. N:g5 mat) 6.

Nh4+ Nf6 7.Te8 mat. O luptă dificilă, bazată pe trei mutări liniștite ale albului. Notăm că mutarea 3. Ng3 și toată lupta ulterioară nu a fost găsită de nici unul dintre dezlegătorii noștri.

389 — V. Nestorescu. Intenția autorului: 1.Tf7 Nh6 2.Nf5! Tg7 3.Cc6+ Ra8 4.T:g7! N:g7 5.Nc8! dar merge simplu 1.Cc6+.

390 — A. Akerb'om (Rc1, Tf3, Nf1, Cb2/Ra8, Dd6, Nb8, Pa6, a7 — alb câștigă)

1.Ng2 Dc6+ (1...Rb7 2.Tc3+) 2. Rd1! Dd5+ 3.Cd3! (La 3.Re2? De4+) 3...Db3+ (3...Dh5 4.Rc2) 4.Re2 Dc2+ (4...Rb7 5.Cc5+) 5.Rf1 Dd1+ 6.Ce1 câștigă.

391 — T. Gorghiev și V. Rudenko (Re7, Nh7, h8, Pb2, e5/Rc7, Ne2, h6, Cg7, Pa6 — remiză)

1.Rf7 Nc4+ 2.Rg6 Cf5 3.e6! N:e6 4.Rf6 Cd4 5.Re5 (5.Nd3? Nc8) 5... Ne3 6.Nd3! Rb6 (6...Nc8 7.Re4 Cf5 8.N:c8) 7.Re4 Cf5 8.Re5 Cd4 9.Re4 remiză.

382 — T. Gorghiev și V. Rudenko (Re7, Nh7, h8, Pb2, e5/Rc7, Ne2, h6, Cg7, Pa5 — remiză).

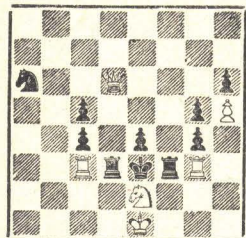
1.Rf7 Nc4+ 2.Rg6 Cf5 3.e6! N:e6 4.Nc3! Rb6 5.Rf6 Cg7 6.Rg6 Cf5 7. Rf6 remiză. Pozițiile inițiale ale acestor două studii-gemene au fost modificate la cererea autorilor, care mai adaugă o poziție înrudită: Rf2, Na3, d7, Cb2, Ph2/Rc2, Na1, a2, Pd4, g7, — alb câștigă — 1.Nf5+ Rb3 2.Cc4 d3! 3.N:d3 Rc3! 4.Ce5 Rd4 5.Nd6 Rd5 6.Cf7 Re6 7.Ng6 Rf6 8.Ch8.

Probleme

Concursul nostru internațional, 1959

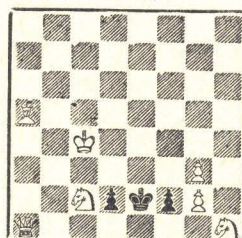
Arbitri: 2 mutări A. Pituk (Banska Stiavnica)
3 mutări V. Șif (Moscova)

I. Cămăraș
Dej

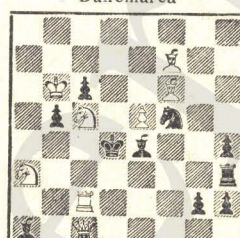
1293 2 ♢

C. Groeneveld
Olanda

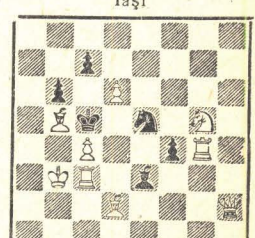
1300 2 ♢

H. Knuppert
Danemarca

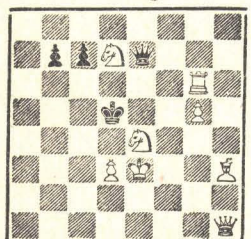
1301 2 ♢

N. Lența
Iași

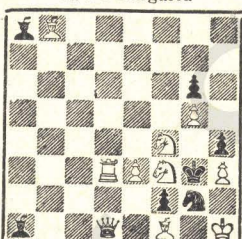
1302 2 ♢

P. Petkov
R. P. Bulgaria

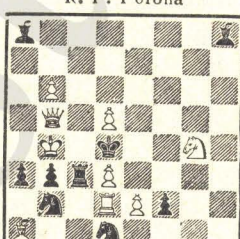
1303 2 ♢

P. Petkov
R. P. Bulgaria

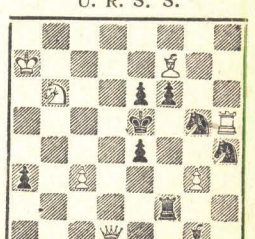
1304 2 ♢

L. Szwedowski
R. P. Polonă

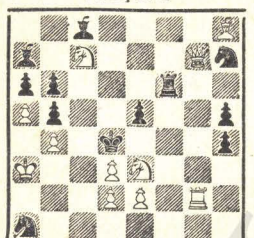
1305 2 ♢

I. Ursegov
U. R. S. S.

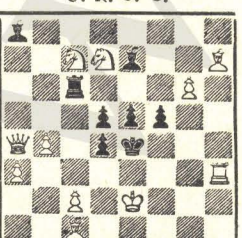
1306 2 ♢

S. Balcu
Timișoara

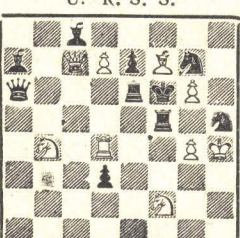
1307 3 ♢

L. Loșinski
U. R. S. S.

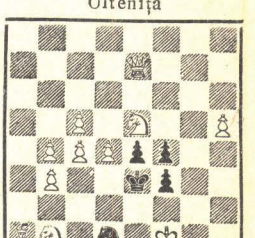
1308 3 ♢

V. Rudenko
U. R. S. S.

1309 3 ♢

P. Vătărescu
Oltenița

1310 3 ♢

Majoritatea dezlegătorilor noștri ne sezează că problema lui V. Cepișni clasată pe locul I la secția 3 mutări a meciului cu R.S.S. Ucraina, publicată în nr. 9/1959, este insolubilă după 1...Df3!

Intrucât, într-adevăr, problema este incorectă, ea își pierde dreptul la existență și ca urmare problema lui

RECTIFICĂRI

M. Aschenazi trece pe locul I; de asemenea toate celelalte probleme urcă cu câte un loc în clasament.

★

La problema lui M. Manolescu, clasată pe locul IX, trebuie adăugat un pion alb pe câmpul e5.

La studiul 394 de G. Kasparian trebuie adăugat un pion negru pe câmpul f4.

Dama d1 din problema 1281 de E. Rusenescu este neagră.

La problema 1284, de P. Petkov calul alb din f8 trebuie să stea pe câmpul e8.

Colegiul de redacție: T. ICHIM (președinte), V. NESTORESCU (secretar), A. BRAUNSTEIN, V. CHIOSE, E. DOBRESCU, F. HARTMAN, V. URSEANU (membri).

Din istoria compoziției șahiste (IX)

Posibilitatea de dual poate fi introdusă prin cheie (în probleme cu amenințarea multiplă), sau poate fi prilejuită de un răspuns al negrului. Menționăm că expresia tehnică „dual” se aplică în cazul când albul n-are decât două continuări posibile. Însă când există posibilitatea de mat în mai multe feluri, vom avea „continuări multiple” — triple, cvadruple etc.

Expresia de „anti-dual” implică prezența unui anumit element care — contrar aparenței — elimină totuși posibilitatea unui dual. Cum studierea unei combinații se bazează pe analiza efectelor produse de mutările jucate, se poate deduce că acest element specific amintit îl constituie efectele produse de mutări. Anti-dualul se bazează pe prezența a cel puțin unui efect numit **negativ**, care este susceptibil de a provoca un dual, și cel puțin un alt efect, să-l numim **pozitiv**, care împiedică acel dual. Ultimul efect îl numim „efect anti-dual”, un **element strategic** pe care compozitorul îl poate introduce în diverse combinații. Variantele în care găsim un efect anti-dual sînt numite „variante anti-dual”.

„Tema anti-dual” este o combinație determinată, care exploatează efecte anti-dual într-un fel definit. În esență, această temă constă în faptul că, la mutarea de mat, albul are de ales din două mutări, la prima vedere, de aceeași valoare, exploatînd slăbiciunea creată de negru prin mutarea de apărare (avînd, deci, un efect negativ). Însă, numai una dintre aceste mutări duce la mat, pe cînd cealaltă reprezintă doar o **încercare**, care eșuează din cauza unui moment strategic oarecare, avînd un efect pozitiv.

O cerință esențială de construcție, ce se impune față de problemele cu tema anti-dual, este prezența a cel puțin două variante, numite **conjugate**, cu un conținut strategic identic. În caz contrar, ar suferi claritatea realizării ideii tematice.

Menționăm că, în tema anti-dual, două apărări ale negrului contra amenințării principale provoacă tot două și **aceleași** efecte negative, care ar fi permis două mături, să le zicem A și B, dacă efectul anti-dual n-ar lăsa posibil decât un singur mat (A sau B), anulînd pe celălalt în mod alternativ.

Deosebim următoarele tipuri de efecte anti-dual, care impun alegerea precisă de către alb a mutării de mat după efectuarea apărării contra amenințării principale creată prin cheie:

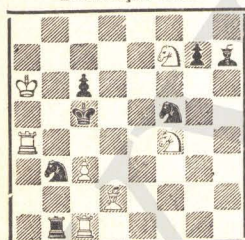
Tipul I: mutarea de apărare a negrului conține un moment pozitiv suplimentar, făcînd **imposibilă** una din cele două mutări de mat, de ex., prin evacuarea liniei de acțiune a unei figuri negre cu bătaia lungă, sau prin deblocarea preventivă a cîmpului păzit de figura albă, care trebuie să facă mat.

Tipul II: albul trebuie să **evite**, la efectuarea mutării de mat, întărirea poziției negrului (spre ex., prin dezlegarea unei piese negre legate) sau slăbirea poziției proprii (spre ex., prin interferarea unei figuri albe, care păzește un cîmp din zona regelui negru).

Tipul III: albul este **nevoit** să atace, prin mutarea de mat, afară de cîmpul pe care se află regele negru, și un cîmp de refugiu existent în poziția inițială sau devenit liber în urma obstrucției, prin mutarea de apărare, a unei figuri albe, care controlează acel cîmp din zona regelui.

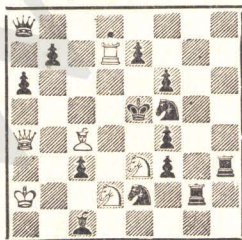
La problema XLV, după cheia 1.c4!, care creează regelui un cîmp de refugiu (1...Rd4 2.c5 mat), apare amenințarea 2.Ce6 mat. Negrul are două apărări, cu un conținut strategic identic — autoblocarea cîmpului de refugiu de către cei doi cai. În urma acestui efect negativ devin posibile două mături pe cîmpurile „d3”

XLV. U. Friedberg
Pr. I concurs fulger CCS
București, 1954

2 ½

XLVI. A. A. Baturin
Pr. IV-V „ex-aequo”
„Trud”, 1935

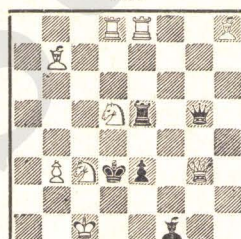
2 ½

și „b4”, însă din cauza momentului pozitiv suplimentar (efect anti-dual), unul din acele două cîmpuri devine atacat de către o figură neagră descoperită prin mutarea de apărare: 1...Cb4 2.Cd3 mat (2.Nb4 mat ? T:b4) și 1...Cfd4 2.Nb4 mat (2.Cd3 mat ?, N:d3).

Și problema XLVI aparține tipului I. Aici însă, fiecare din cele două figuri negre tematice are cîte două cîmpuri, de pe care se apără contra amenințării principale: „d4” și „g3”. În primul caz se produce autoblocare, permițînd mături cu eliminarea damei albe de la paza cîmpului „d4”, iar în al doilea caz se interferează turnurile negre, cîmpurile atacate de caii albi devenind accesibile pentru ei. La prima vedere, aceste momente negative pot fi exploatate de către cei doi cai albi în egală măsură, însă prezența efectelor anti-dual face ca mutările să fie diferențiate în mod precis: 1.Nd5! (am. 2.De4 mat), Ccd4 2.Cec4 mat (2.Ccd4 mat ??), 1...Cfd4 2.Ccd4 mat (2.Cec4 mat ?, Rf5) și 1...Ceg3 2.Cg4 mat (2.C:f3 mat ??), 1...Cig3 2.Cd:f3 mat (2.Cg4 mat ?, Rf5). Efectele antidual aici nu sînt identice, deoarece la deplasarea Ce2 se leagă calul alb, iar la deplasarea Cf5 se deblochează cîmpul „f5”, totuși avem, din cele patru variante tematice cîte două cu același conținut strategic.

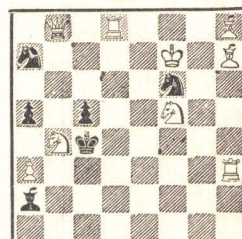
Problema XLVII aparține tipului II. Intr-adevăr, după cheia foarte frumoasă 1. Ce4!! (cu am. 2. Cf4 mat), în urma căreia regele negru mai capătă, pe lîngă cîmpul de refugiu existent, încă două, iau naștere următoarele variante tematice: după 1...R:e4 albul, din cele două continuări analoage, prin care se ia regelui negru cîmpul liber „f5”, trebuie să renunțe la mutarea 2. Ce7 mat ?, deoarece dezleagă Te5 (efect anti-dual), rămînd eficace doar continuarea 2. Ce3 mat. De asemenea, după 1...Rd4 intră în acțiune bateria C—T, calul fiind obligat să întrerupă linia de acțiune a damei negre asupra Td8. Și aici nu merge 2. Cf6 mat ?, pentru același motiv (dezlegarea turnului negru), rămînd valabilă continuarea 2. Ce7 mat. Varianta secundară 1...Re2 2. Cdc3 mat, completează conținutul problemei.

XLVII. G. P. Golubev
Pr. I conc. tematic „64”,
1931

2 ½

XLVIII. M. Barulin
Pr. I „II Problema”,
1932

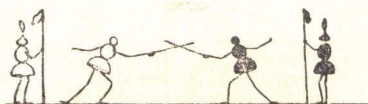

2 ½

Și problema XLVIII aparține tipului II, însă aici, după cheia 1. Cd5!, negrul se apără contra amenințării 2. Tc3 mat, prin interceptarea preventivă a liniilor de acțiune a figurilor albe (Td8 și Nh7) asupra cîmpului „d3”. Mutările 1... Cd7 și 1... Ce4 dau posibilitatea Nh8 să ia sub control cîmpurile „d4” și „c3”, ceea ce va permite efectuarea maturii cu cei doi cai albi pe cîmpul „e3”, cu interferarea Th3. Însă fiecare din cele două mutări ale calului negru produce cîte un efect anti-dual, obligînd pe alb să aleagă cu atenție mutarea de mat, astfel ca să nu rămînă cîmpul „d3” necontrolat: 1...Cd7 2.Cfe3 mat (2.Cde3 mat ?, Rd3) și 1...Ce4 2. Cde3 mat (2. Cfe3 mat ?, Rd3). Variante secundare, cu autoblocarea complexă, lărgesc conținutul problemei: 1... Cb5 2. Cb6 mat și 1...Cd5 2. Cd6 mat. Un astfel de joc suplimentar constituie întotdeauna un adaus binevenit la conținutul problemei, în deosebi cînd variantele secundare sînt unite printr-o idee comună și se efectuează de aceleași figuri albe care joacă și în variantele principale.

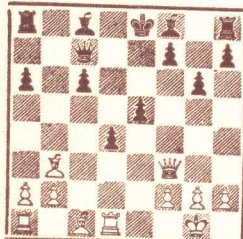
Menționăm totuși că nu este recomandabil — după cum am arătat și în altă parte — de a urmări cu orice preț lărgirea exagerată a ideii. Tendința de a reprezenta o idee într-un număr mărit de variante (și, în special, într-un număr record) duce inevitabil la pierderea echilibrului între forma și conținutul problemei, ceea ce face ca reprezentarea artistică a ideii să suferă.

(Va urma)

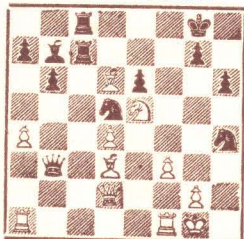
Combinatii, partide scurte

Vasiukov-Nikitin
Meci pe echipe,
Moscova, 1959

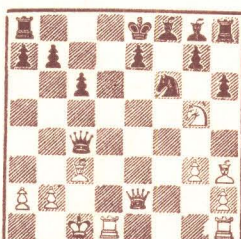
41. Care este cea mai bună mutare pentru alb?

A. Gornostai-M. Bedliński
Jucată prin
correspondență, 1959

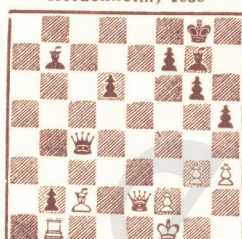
42. Cum câștigă negrul?

E. Meyer-dr. Levi
Turneu elvețian, 1959

43. Albul câștigă

Nugel-Taegert
Campionatul juniorilor,
Heidenheim, 1959

44. Negrul câștigă forțat

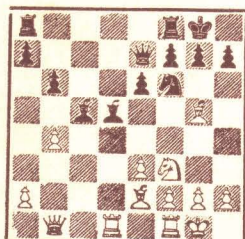
Nikitin-Furman
Tbilisi, 1959

45. Cum profită negrul de poziția închisă a negrului?

185. APĂRAREA NIMZOVICI
L. Tucă V. Țacu
Campionatul R.P.R., 1959, sferturi
de finală, București

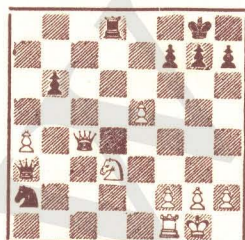
1. d4 Cf6 2. c4 e6 2. c3 Nb4 4. d2 (Teoria modernă preferă 4.e3, pentru a nu slăbi cîmpul d4) 4...c5 5. d:c5 Cc6 (Mai exact este 5...0-0, pentru a alege între Cc6 și Ca6 în funcție de sistemul de dezvoltare al albului) 6. Cf3 0-0 7. Ng5 N:c5 8. e3 b6 9. Ne2 Nb7 10. 0-0 (Pregătește o lovitură tactică pentru a împiedica d5 urmat de Cb4) 10...d5 (O greșeală de altfel destul de greu de observat) 11. Td1 De7 12. c:d5 Cb4 13. Db1 Cb:d5 14. C:d5 N:d5 (La 14...c:d5 15. Cd4 albul stă mai bine) 15. b4! (Vezi diagrama. Este necesar ca

nebulul c5 să fie adus pe alt cîmp, unde să fie atacat de o piesă albă; nu mergea direct 15. e4 N:e4 16. N:f6 Db7 etc.) 15...Nb4 16. e4 Nb7 (La 16...N:e4 urma 17. N:f6 cu câștig) 17. e5 Rh8 18. e:f6 g:f6 19. Td7! D:d7 20. N:f6+ Rg8 21. Cg5 și negrul a cedat.

(Comentarii de L. Tucă)

avantaj, Euwe-Kramer, 1941) 8. Ng5 (O mutare nouă în această poziție. Obișnuit se joacă aici 8. Nd3 b6 9. b4 a5 10. Ca4 Cf7 11. b5 b:c5 12. d:c5 N:c5 13. N:h7+ R:h7 14. Cg5+ Rg8 15. C:c5 cu joc aproximativ egal) 8...b6 9. b4 a5 10. Ca4 Cf7 11. N:e7 D:e7 12. Nb5 (Albul a combinat mutarea 8. Ng5 cu sistemul clasic de joc, fără a obține vreun avantaj din deschidere) 12...a:b4! (La 12...b:c5 13. b:c5 e5 14. d:e5 C:e5 15. 0-0 și albul stă mai bine) 13. c6 Cf6 14. Tc1 Ta5 15. c7 Ca6 16. N:a6 T:a6 (La 16... N:a6 urma 17. C:b6 și negrul trebuie să joace iarăși Ne8) 17. Ce5 De8 18. Cb2 Ce4! (Era mai bine 18...Db5 urmat de T:a2 sau Ta3) 19. Db3 Cc3 20. a4 Ta7 21. Te2! T:c7 22. D:b4 Ca2 23. Dd2 T:c2 24. D:c2 Na6 25. Db3 De7 26. Ced3 (La 26. D:a3 Db4+ 27. Rd1 D:d4+ etc.) 26...e5 27. d:e5 Nc4 28. C:c4 d:c4 29. D:c4 Da3 30. 0-0 Td8 (Vezi diagrama).

31. e6! f:e6 (La 31...D:d3 32. D:d3 T:d3 33. e7, iar la 31...T:d3 32. Dc8+ Df8 33. e:f7+ R:f7 34. Df5+ etc.) 32. D:e6+ Rh8 33. Ce5 și negrul a cedat.

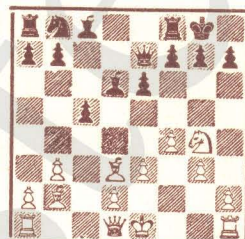
186. APĂRAREA CARO-KANN
A. Matulovici B. Ivkov
Campionatul R.P.F. Iugoslavia,
1958

1. c4 Cf6 2. Cc3 c6 3. e4 d5 4. e:d5 c:d5 5. d4 e6 6. c5 Ne7 7. Cf3 0-0 (Prin intervertire de mutări s-a ajuns la cunoscutul „atac Panov”. Nu era bine pentru negru direct 7...b6, din cauza variantei 8. b4 a5 9. Ca4 Cf7 10. Nb5 0-0 11. Nf4 cu

187. DESCHIDEREA ENGLEZA
V. Varšauskas A. Roizman
Jucată în cadrul celei de-a II-a
Spartachiade a popoarelor din
U.R.S.S., 1959

1. c4 Cf6 2. Cc3 e6 3. Cf3 d5 4. e3 c5 5. c:d5 C:d5 6. C:d5 D:d5 7. b3 Ne7 8. Nb2 0-0 9. Nc4 Df5 10. Ce5 (Albul încă nu a terminat dezvoltarea, dar piesele sale se și pregătesc de atac, profitînd de poziția proastă a damei negre în

centru) 10...Nd6? 11. Nd3 Dg5 12. f4! Dh6 (Singura, căci după 12... D:g2 urmează 13. Dh5! și la 13... g6 14. Cg4! câștigă imediat) 13. Cg4 Dh4+ 14. g3 De7 (La 14...Dh3 urma 15. Nf1 Dh5 16. Cf6+. Vezi diagrama).

15. Cf6+! D:f6 (La 15...g:f6 urma 16. Dg4+ Rh8 17. Dh5 și mat imediat, iar la 15...Rh8 16. Dh5 h6 17. Cd5! și albul câștigă) 16. N:f6 g:f6 17. Dh5 și negrul a cedat.

188. APĂRAREA NIMZOVICI
V. Uhlmann O. Neikirch
Balatonfüred, 1959

1. c4 Cf6 2. Cc3 e6 3. d4 Nb4 4. e3 c5 5. Ce2 c:d4 6. e:d4 d5 7. c5 Cc6 8. a3 Na5 (O retragere care va fi în dezavantajul negrului. Era mai bine 8...N:c3 9. C:c3 0-0 și dacă 10. f4 atunci 10...Ce4 cu joc acceptabil pentru negru, iar la 10. Nb5 se putea juca și 10...e5! cu joc complicat) 9. g3 e5 10. b4 Ne7 11. Ng2 Ng4 12. h3 Nh5 13. Ng5 Cd4 14. g4 Ng6 15. C:d4 e:d4 16. C:d5 0-0 17. 0-0 h6 18. N:f6 g:f6

19. f4! f5 20. D:d4 f6 21. Tael Tf7 22. Te6 Rg7 23. T:f6! T:f6 24. g5 Nf7 25. D:f6+ și negrul a cedat.

SOLUȚIILE COMBINAȚIILOR

Nr. 41. În partidă s-a jucat 15. Df6? în urma căruia negrul a avut timp de apărare și a câștigat. Albul putea continua atacul cu 15. c5! și acum după 15...N:c5 (sau 15...Ng7) urma 16. N:f7+ D:f7 17. D:c6+ etc. În cazul cînd negrul juca 15...Nb7 urma foarte tare 16. T:d4! e:d4 17. Nf4 Dd7 18. Te1+ Rd8 19. Ng5+ Rc7 20. Df4+ Rc8 21. N:f7 și apoi 22. Ne6 etc. La 16...N:c5 albul obține avantaj prin 17. Df6 N:d4 18. D:h8+ Rd7 19. D:h7 etc.

Nr. 42. Pentru a obține câștigul negrul a recurs la o combinație bazată pe ocuparea liniei a doua: 1...Tc2! 2. N:c2 T:c2 3. Del C:g2 4. De4 Cg4 5. Cg4 Tg2+ 6. Rh1 T:g4! 7. f:g4 Dh3+ 8. Rg1 Cc3! și albul a cedat.

Nr. 43. Albul încheie partida cu o combinație elegantă: 1. Nf5! și negrul nu mai are apărare: la 1...D:e2 urmează 2. Ng6+ Nf7 3. N:f7 mat, iar la 1...h5 2. Ng6+ Nf7 3. D:c4 sau 1...Nf7 2. D:c4! N:c4 3. Ng6+ Nf7 4. N:f7 mat.

Nr. 44. Negrul câștigă dama sau face mat prin următoarea mică combinație: 1...Ng2+! 2. Rel Nc3+ 3. Rd1 Nf3! 4. D:f3 Df1 mat.

Nr. 45. Negrul la mutare găsește o manevră foarte instructivă de a forța câștigul: 1...Dg1! 2. Dd2 De3! 3. Dd1 D:f4 4. Cc3 De3 5. a3 De1! De trei ori sacrificiul damei, ca într-un adevărat studiu!

ABONAȚI-VĂ LA REVISTA DE ȘAH PE ANUL 1960!

COSTUL ABONAMENTULUI

3 luni 5,25 lei
6 luni 10,50 lei
12 luni 21 lei